

DZIŚ W NUMERZE:

Korespondencja z Gwatemali **str. 3**

Dopaść raka **str. 4**

Sprawy PZKO w »Głosie Ludu« **str. 5**

All Stars bez trzyńczan **str. 8**

SOBOTA
22 STYCZNIA 2005
NR 9
ROCZNIK LX
CENA 6 Kč

tel.: 558 731 766
faks: 558 740 044
info@glosludu.cz

PETYCJA W JEDNEJ ZWARTEJ DROGI

Będą dwujęzyczne tabliczki?

TRZYŃCIEC (sch) - O 108 podpisów wydłuża się po wtorkowym dwudziennym dyżurowaniu w Domu PZKO w Starym Mieście petycja trzynieckich Polaków o dwujęzyczne napisy w mieście. Dzięki temu na liście znalazło się już ponad 600 nazwisk osób, którym zależy na wujęcycznych tabliczkach.

Przeszło 600 podpisów nie jest jednak powodem do świętowania sukcesu. Aby o nim mówić, trzeba będzie zebrać cztery razy tyle. - Po weryfikowaniu wcześniejszych obywateli stwierdziliśmy, że petycję musi sygnować blisko 2,5 tys. pełnoletnich trzyńczan deklarujących narodowość polską. Dopiero wówczas osiągniemy ustawy 40-proc. próg - wyjaśnia przewodniczący komitetu petycyjnego Wiesław Sikora.

Trzyniecki komitet petycyjny rozpoczął zbieranie podpisów 10 maja ub. roku. Za satysfakcjonujący go termin zamknięcia listy wyznaczył sobie 2006 r. - Na razie jesteśmy w petycji w ulicach czy placach. Odwiedzamy natomiast w najbliższym czasie wszystkie gospodarstwa domowe w mieście - mówi W. Sikora.

Pogoda

SOBOTA - Zachmurzenie umiarkowane, opady śniegu. Temperatura od -1 st. w nocy do 1 st. C w dzień.

NEDELIA - Zachmurzenie umiarkowane, opady śniegu. Temperatura od -3 st. w nocy do -1 w ciągu dnia.

PNIEDZIAŁEK - Zachmurzenie umiarkowane z opadami śniegu. Temperatura od -5 st. w nocy do -3 st. w dzień.

W tym roku wiele gmin Śląska Cieszyńskiego obchodzić będzie swoje 700-lecie. Związane jest to ze spisem miejscowości zobowiązanych oddawać dziesięcinę wrocławskiemu biskupowi. Powiatowe Archiwum Państwowe w Karwinie przygotowało w ub. roku wystawę z okazji 10. rocznicy organizowania w placówce cyklicznych wystaw prezentujących jej zbiory pn. „Portrety gmin powiatu Karwińskiego”, która jednakże w swoich zamierzeniach dotyczyła i wspomnianego jubileuszu. Powiatowe Archiwum Państwowe planuje ponadto w czerwcu nową wystawę w pełni poświęconą 700-leciu kilku gmin, które zobowiązały się pokryć koszty jej przygotowania. Wiele urzędów gminnych zamierza ponadto wydać w br. specjalne publikacje poświęcone ich historii. Tu wymienić wypada Dzieńmorowice, Lutynię Dolną i Plotowice, które wykorzystując dostępność podstawowych źródeł, jakim niewątpliwie Archiwum Powiatowe dysponuje, zamówiły u dyrektorki Ireny Hajzlerowej opracowania często pierwszych publikacji próbujących skompletować historyczne fakty oraz przedstawić młodemu pokoleniu jak wyglądały ich miasteczka i gminy zwłaszcza pod koniec XIX i na początku XX wieku. Na zdjęciu fragment wystawy w karwińskim Powiatowym Archiwum Państwowym, której scenariusz opracowały Veronika Matroszowa i Anna Hubačowa.

Fot. WŁADYSŁAW OWCZARZY

Obiad dla słonia

OSTRAWA (wak) - Pomysł sponsorowania zwierząt w ostrawskim zoo ma już co najmniej dziesięć lat. Zdawało się, że posiłki dla lwa fundował polityk, o hienę dbali taksówkarze, o geparda, tygrysa i niedźwiedzia dyrektorzy firm lub znane osobistości ze świata kultury. Swoich pupili miały też banki, zakłady pracy, szkoły i różne stowarzyszenia.

Niestety ludzie mają coraz mniej pieniędzy i rezygnują z dokarmiania zwierząt. A ogród zoologiczny nadal potrzebuje sponsorów. I tak ofiarowanych nawet 150 koron miesięcznie wystarczy na utrzymanie np. gęsi czy kaczki. ZOO nie lekceważy niczyjej pomocy. Klasy czy szkoły mogą sobie wybrać swojego pupila.

ciąg dalszy na str. 7

Modlitwa ponad podziałami

CZ. CIESZYŃ (kor) - Nabożeństwo ekumeniczne w kościele katolickim pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa zakończy w Cz. Cieszynie tegoroczny Tydzień Powszechnej Modlitwy o Jedność Chrześcijan. Nabożeństwo, które organizuje zaolziańskie Ekumeniczne Stowarzyszenie Chrześcijan (dawniej Stowarzyszenie Inteligencji Chrześcijańskiej), odbędzie się we wtorek 25 stycznia o godz. 18.00.

Kazanie wygłosi gość zza Olzy, proboszcz cieszyńskiej parafii Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w RP, ks. Janusz Sikora. W trakcie nabożeństwa zaśpiewają dwa chóry z Brennej: katolicki „Benedictus” (dyr. Jadwiga Tomala) oraz ewangelicki „Magnificat” (dyr. Marek Madzia).

PRZYPOMNIENIE WYDARZEŃ STYCZNIA 1919 R.

W nocy z 31 października na 1 listopada 1918 r. w efekcie działań polskich oficerów i podoficerów (jeszcze w austriackich mundurach), narodziła się w Cieszynie Polska. W pięć dni później Rada Narodowa Księstwa Cieszyńskiego podpisała ugodę o podziale wpływów z Zemským národním výborem pro Slezsko w Ostrawie. Historycy nazwali ugodę, którą zatwierdzić miały rządy rodzających się co dopiero państw - Polski i Czechosława-

cji, Linią Piątego Listopada. Linia ta była ograniczeniem opartym na bazie etnicznej - powiat frydecki z czeską większością mieszkańców polskie wojsko złożone z byłych polskich legionistów oraz w znacznej mierze z miejscowych ochotników. Porządku w poszczególnych gminach pilnowała lokalna polska milicja. W pierwszych dniach stycznia 1919 r. III Batalion Pułku Cieszyńskiego odkomenderowany został do walk w obronie Lwowa. W polskiej części Śląska Cieszyńskiego pozostało ok. 3 tysiące żołnierzy i to łącznie z milicją.

ciąg dalszy na str. 8

POŚLAŃCÓW ŚMIERCI NIE UBYWA

Nieobliczalni i bez wyobraźni

OSTRAWA (wak) - Nieobliczalni i bez wyobraźni. Tak można określić kierowców siadających za kierownicą w stanie nietrzeźwym. Ci też od lat są sprawcami większości wypadków. Zdaniem stróżów prawa największe zagrożenie ze strony pijanych kierowców występuje wieczorami w piątki oraz soboty. Niebezpieczne są również dni, kiedy obchodzone są popularne imieniny. Zazwyczaj wówczas na drogach służbę pełnią wzmocnione siły policji.

Jak wynika ze statystyk Wojewódzkiej Policji RC w Ostrawie, nietrzeźwi uczestnicy ruchu w 2004 roku spowodowali 4,69 proc. wszystkich wypadków drogowych. Znaczący to, że na 30 759 wypadków, jakie w ub. roku zdarzyły się na drogach województwa morawsko-śląskiego, w prawie 1442 brał udział nietrzeźwi uczestnicy ruchu drogowego. Zginęły w nich

trzy osoby, 42 odniosły ciężkie a 401 osób lekkie obrażenia ciała. Podczas akcji „Krzysztof” i „Pomiar” zatrzymano 9337 pijanych kierowców.

Niektóre wypadki są wręcz kuriozalne. We wsi Dobra (pow. frydecko-miasteczki) doszło 6 maja do śmiertelnego wypadku. Pijany kierowca jadący z nadmierną prędkością nie opanował kierownicy, zjechał na pobocze i uderzył do kilku stojących przydrożnych drzew. Miał we krwi 4,19 prom. alkoholu. W Trzyncu (27 sierpnia) do przydrożnych drzew uderzył kierowca samochodu osobowego, który miał we krwi 3,86 prom. alkoholu.

ciąg dalszy na str. 2

Co stanie na rynku?

CZ. CIESZYŃ (kor) - Rada miejska zastanawia się, czy na odnowiony niedawno Rynek Armii Czechosłowackiej powinny powrócić kioski, które na płycie rynku stały przed jego remontem. Jak poinformował naszą gazetę wiceburmistrz Marian Kuš, do ratusza wpłynęło już w tej sprawie kilka podań od miejscowych przedsiębiorców.

- Gdyby kioski miały wrócić, wszystkie musiałyby być jednokowe. I wykonane według projektu zatwierdzonego przez miejskiego architekta - mówi Kuš. - Na pewno nie wyrazimy zgody na kioski z piwem. Szansę mają wyłącznie handlarze warzywami i owocami i innymi artykułami spożywczymi. Dobrze by było, gdyby nasz rynek zaroził się ogródkami restauracyjnymi, podobnie jak rynek w Cieszynie. Jednakże każdy z ogródków musi mieć zaplecze pod postacią zakładu gastronomicznego w kamienicy.

Laurka

Kiedy w pierwszym tegorocznym numerze „GL” pisaliśmy o 60-leciu naszej gazety, nie spodziewaliśmy się urodzinowych laurów. Niemniej pierwsza już do nas nadeszła...

List od naszego stałego czytelnika (w ten sposób jego autor sam się określił), Franusia z Karwiny Raju, napisany był okrągłym pismem jakby dziecięcej ręki. Zawierał pozdrowienia dla całej redakcji, życzenia z okazji 60. urodzin, a także pochwałę dla cyklu „Na beskidzkim szlaku” i „inne informacje”. Na odwrocie stało P.S. siostry autora: Ten list pisał mój niepełnosprawny brat, który czyta „Wasz Głos” od deski do deski.

Cóż, mała rzecz, a cieszy... (sch)

- Udało nam się połączyć sejmik z walnym zebraniem PZKO.

Rys. BRONISŁAW LIBERDA

86 lat temu tu była Polska

Dyrekcja szkoły i Koło Macierzy Szkolnej przy Polskim Gimnazjum

Tradycyjny bal szkolny

Odjazd z balu autobusami od DK TRISIA o godz. 3.00 do Cz. Cieszyna i Jabłonkowa zapewniony

w Czeskim Cieszynie zaprasza na

- piątek 28 stycznia • Dom Kultury TRISIA w Trzyncu
- początek o godz. 19.00 • wstęp Kč 70, studenci 30,-
- do tańca przygrywa orkiestra SONATA, dyskoteka

J. Nowak-Jeziorański nie żyje

W wieku 92 lat zmarł w czwartek w jednym z warszawskich szpitali Jan Nowak-Jeziorański, pisarz i polityk, wieloletni dyrektor rozgłośni polskiej Radia Wolna Europa i legendarny „kurier z Warszawy”. Sekcją polską Wolnej Europy kierował przez 25 lat. Później był m.in. konsultantem Państwowej Rady Bezpieczeństwa USA za prezydentury Cartera i Reagana, angażował się w działalność w Kongresie Polonii Amerykańskiej.

Po przełomie 1989 r. zaczął przyjeżdżać do kraju. W 2002 r. uhonorowano Go Diamentowym Mikrofonem za niepowtarzalną rolę, jaką odegrał kierując Rozgłośnią Polską Radia Wolna Europa oraz promując przemiany dokonujące się w Polsce, a zwłaszcza przystąpienie Polski do NATO oraz proces integracji z Unią Europejską.

Nowak-Jeziorański otrzymał nagrodę „Człowiek Pojednania 2002”, przyznawaną przez Polską Radę Chrześcijańską i Żydów za wkład w dialog chrześcijańsko-żydowski w Polsce. W 2003 za zasługi dla rozwoju polskiej demokracji Business Centre Club uhonorował go Złotą Statuetką. Był też kawalerem orderu Polonia Restituta i Orderu Wielkiego Księcia Gedyminy.

U rodaków

■ Urząd Miasta i parafia ewangelicka w Szczyrku ogłosili konkurs na największy but narciarski. Organizatorzy chcą – oprócz dobrej zabawy – przypomnieć o narciarzach, którzy miewają problemy z dostaniem odpowiedniego sprzętu. Do konkursu trwającego do 1. marca mogą się zgłaszać osoby mające rozmiar powyżej 45. Na razie „prowadzi” Maciej Maliszewski z Sosnowca z rozmiarem buta 49. Nagrodą jest puchar burmistrza oraz weekend w dowolnie wybranym szczyrckim hotelu.

■ Od 1 stycznia szpital przy Zakładzie Karnym w Cieszynie nie przyjmuje już nowych pacjentów. Do połowy roku leczenie powinni zakończyć więźniowie, którzy trafili do Cieszyna wcześniej. Później szpital, który – jak twierdzą przedstawiciele Biura Służby Zdrowia Centralnego Zarządu Służby Więziennej – nie spełnia żadnych norm, zostanie zamknięty.

■ Bielski Okręg Polskiego Związku Wędkarskiego ostatecznie przegrał przetarg na rybackie zagospodarowanie górnej Wisły. Nowym dzierżawcą rzeki został Maciej Wilk, prywatny biznesmen z Tyńców.

■ Niedługo przyszedł cieszyńskiemu cieszyć się z decyzji o pozostawieniu Urzędu Celnego w mieście nad Olzą. W myśl projektu najnowszego rozporządzenia ministra finansów, urząd ten jednak zostanie zlikwidowany.

■ Udział w pokazie mody nadzorowanym przez znanego projektanta będzie nagrodą dla najładniejszych turystek wycieczających w Szczyrku. Rozpoczął się nabór do konkursu miss. Do zabawy mogą się zgłaszać dziewczyny, które mają co najmniej 18 lat (organizatorzy nie określili górnej granicy wieku) i spędzają zimowe wakacje w Szczyrku, oraz mieszkanki miasta. Finał konkursu zaplanowano na 13 lutego, kiedy Szczyrk będzie świętował walentynki. Zwycięzcy otrzymają tytuł Śnieżynka Szczyrku.

Opr. (man)

Niesygnowane materiały publicystyczne i informacyjne pochodzą z internetowych serwisów informacyjnych.

W siedzibie Kongresu Polaków w RC otwarto w ub. czwartek wystawę pn. „Dawne dzienniki klasowe ze zbiorów Ośrodka Dokumentacyjnego”. Ośrodek posiada obecnie prawie 200 egzemplarzy dzienników, które do roku 2002 były własnością Klubu Nauczycieli Emerytów. Najwięcej, bo aż 77 dzienników szkolnych, pochodzi ze szkoły w Karwinie Granicach z lat 1905-1960. Najstarszym eksponatem jest katalog klasowy szkoły ludowej w Żukowie Górnym z roku szkolnego 1873/1874 prowadzony w języku niemieckim. Wystawa, którą przygotował Marian Steffek, czynna będzie do 18 marca br. (sam)

Fot. MAREK SANTARIUS

Wiedza dla każdego

ORŁOWA (wak) – Cykl prelekcji w ramach Uniwersytetu Działkowicza kontynuuje dziś (22 stycznia) dr Anna Pryszcz z Powiatowej Stacji Higieny w Karwinie. Prelegentka jest długoletnią propagatorką zdrowego trybu życia. Tym razem mówić będzie o znaczeniu owoców i jarzyn dla zdrowia.

Tydzień później (29 bm.) inż. Josef Jurča ze Szkoły Ogrodniczej w Ostrawie wygłosi prelekcję nt.

nowych odmian warzyw, a 5 lutego wykład o chorobach układu ruchu wygłosi lekarz oddziału ortopedii orłowskiego szpitala, dr Radek Pawliński. Kolejne wykłady (12. i 26. 2.) dotyczyć będą pielęgnacji jarzyn i drzew owocowych nowoczesnymi metodami oraz pielęgnacji kwiatów i roślin wysokogórskich.

Prelekcje odbywają się w orłowskim Domu Kultury od godz. 14.00. Szczegóły pod tel. 596 520 590.

Nieobliczalni i bez...

Dokończenie ze str. 1

We wrześniu pod Hawierzowem pijany kierowca mający we krwi 3,24 prom. alkoholu staranował towarzyszę, który zginął na miejscu. Więcej szczęścia miał mieszkaniec gminy Żulowa, który chciał prowadzić z dawką 3,32 promili, ale zakończył podróż na murze niedaleko własnego domu.

Trafiają się też zawodowi kierowcy autokarów, autobusów, TIR-ów, którzy nietrzeźwi chwytają za kierownicę. Ci nie dość, że narażają innych na niebezpieczeństwo, to dodatkowo ryzykują utratę źródła utrzymania. Przekonał się o tym kierowca ciężarówki, którego w lipcu zatrzymali karwińscy policjanci. 49-letni mężczyzna, który miał we krwi 2,3 promila alkoholu, tłumaczył się tym, że poprzedniej nocy pił wprawdzie wódkę, ale miał nadzieję, iż zdąży wytrzeźwieć.

W ub. roku największą liczbę pijanych kierowców „wyłapano” w pow. karwińskim – 1573, w Ostrawie – 1350 oraz w pow. wsecińskim – 1105. Z kolei w pow. olomunieckim – 957, frydecko-misteckim – 900, szumperskim – 716, nowojężyńskim – 662.

Ciekawostki

Naga orkiestra

Holenderscy muzycy klasyczni pozują nago ze swoimi instrumentami do zdjęć kalendarza ściennego i kartek pocztowych. Wszystko po to, aby zaprotestować przeciwko obcinaniu funduszy na finansowanie ambitnych przedsięwzięć kulturalnych.

Na pomysł wpadła polska altowiolistka z Utrechtu, Ewa Wagner. Zdjęcia zrobiła inna altowiolistka. Kalendarz zatytułowany „Silent music” wydano w nakładzie 5 tysięcy egzemplarzy. Dochód zostanie przeznaczony na finansowe wsparcie muzyków.

W całej akcji nie chodzi jednak jedynie o zebranie funduszy. Na stronie internetowej, na której można zamówić kalendarz i pocztówki, czytamy, że muzycy chcą dotrzeć do szerokiej publiczności, by zachęcić ją do akcji przeciwko polityce „uciszania” muzyki.

Zwiększanie środków na kulturę

bruntalskim – 556 i opawskim – 496. Najmniej pijanych kierowców zatrzymano w punktach kontrolnych w pow. przeroskim – 453 oraz jesionickim – 390.

Wiceburmistrz Trzyńca Vera Palkovska składa życzenia pani Annie Pyszko, która w środę będzie obchodzić setne urodziny.

Fot. ROMAN BASELIDES

Warunek – nartostrada

BUKOWIEC (kor) – Od kilku lat gmina przymierza się do rekonstrukcji budynku, w którym przed przeprowadzką do Piosku mieli swoją siedzibę pogranicznicy. Tuż po przenosinach posterunku udało się w gmachu urządzić dwa gminne mieszkania. W przyszłości powinno ich powstać aż siedem, m.in. na odnowionym poddaszu.

Termin rozpoczęcia robót wciąż

Euro na współpracę

JABŁONKÓW (kor) – Do kasy miejskiej wpłynęła w tym tygodniu dotacja z Unii Europejskiej, konkretnie z programu współpracy czesko-polskiej Phare CBC 2002. Z tych środków miasto sfinansuje realizację dwóch ponadgranicznych projektów.

Pierwszy, na który miasto otrzymało 4,5 tys. euro, to wspomniany już przez nas i służący wymianie doświadczeń cykl spotkań pracowników wydziałów dwóch partnerskich miast, Jablonkowa i Gogolina.

Drugi (dotacja w wysokości 2,9 tys. euro) dotyczy współpracy ośrodków informacyjnych z całego Śląska Cieszyńskiego. Z unijnych środków zostaną sfinansowane dwie wycieczki poznawcze, w trakcie których pracownicy centrów informacji będą mogli poznać najatrakcyjniejsze miejsca regionu, by mogli je później lepiej oferować swoim klientom z obu stron Olzy.

się jednak oddala. Nie udało mi się bowiem uzyskać zgody na pozarnej, która jej wydanie runkowała budową przy przystanku bloku mieszkalnym zbiornika, ciwpożarowego.

– Zbudowanie zbiornika nie było łatwe, a i o wodę na razie trudno mówić wójt Józef Cmiel. – W adaptację posterunku podłączymy budowę nartostrady na polskim stoku. Woda, którą będzie doprowadzić do armatek śnieżnych, zasili również hydrant bloku kalnego. Upieczemy dwie piekarniki na jednym ogniu.

Projekt nartostrady jest już wdrażany. Jeśli gminie uda się zdobyć na jego realizację, budowę jeszcze w tym roku. A z nią adaptacyjne byłego posterunku.

Ratusz do remon...

HYRCZAWA (kor) – Jedną z najważniejszych tegorocznych inwestycji w tej wiosce – obok nowego nika wody dla gminnego wsiogę (koszt: 1,054 mln Kč) – drugi etap remontu budynku ratusza gminnego.

Pochodzący z 1954 roku budynek wymagał remontu kapłanów. Pierwszy etap, podczas którego wymieniono okna i zrekonstruowano sanitariaty, został zakończony w roku ubiegłym. Teraz otrzymał on nową izolację cieplną i wodoszczelną.

Roboty mają kosztować 200 tys. Kč.

Gratulacje dla stuletek

OLDRZYCHOWICE (man) – Przedstawiciele ratusza odwiedzili wczoraj panie Marię Benatzką z Trzyńca i

Annę Pyszko z Oldrzychowic, które obchodzą w tych dniach setnych urodziny.

Pani Annie Pyszko, która urodziny obchodzić będzie w środę, życzenia złożyła wiceburmistrz Trzyńca Vera Palkovska z MK PZKO w Oldrzychowicach. Panią odwiedziła też pani Wilhelm Zmetyl, pastor miejscowego kościoła. W zboru Bogdan Taska oraz panie z czasopisma „Głos Ludu”, które w dniu toasty gościły w kawiarni. Pani Annie Pyszko, która w tym roku zaślubiła się, życzenia złożyła też wspierająca, który dostarczyła miętę ze szkolnych lat!

Będąca w doskonałej formie fizycznej pani Anna nie tylko jest lekarzem, skarży się jedynie na słuch. Porusza się samodzielnie, żyje wokół siebie. Lubi oglądać telewizję, czyta „Głos Ludu”, czasami gotuje. Razem z mężem wychowują wspólnie 69 lat) wychowują 10 wnuków i 8 prawnuków.

dużo skuteczniej przywrócić porządku niesfornych pasażerów podkreślił. Wśród 1,8 tys. pasażerów tramwajów w Pradze przejechało 200 kobiet i wszystkie z nich były w ciąży. W przyszłości, że będzie ich coraz więcej.

Zostać motorniczym!

Motorniczy (motornicza?) tramwaju, to zajęcie zajmujące od niedawna pierwsze miejsce w rankingu zawodów najbardziej pożądanym przez mieszkanki Pragi.

Nigdy do tej pory zainteresowanie kobiet tym zawodem nie było tak duże – powiedział mediator rzecznik tamtejszych zakładów transportu miejskiego, które nowy fenomen przyjęły z zadowoleniem. O ile mężczyźni zazwyczaj lepiej radzą sobie z trudnymi kierowcami, to kobiety

Rehabilitacja swastyki

Kampanię na rzecz przywrócenia prawdziwego znaczenia swastyki rozpoczęli Brytyjczycy wyznawcy hinduizmu.

Swastyka jest, przypominamy, jednym z najstarszych symboli ludzkości. W religii hinduistycznej, w islamie i innych religiach swastyka jest symbolem szczęścia i powodzenia. W Europie II wojnie światowej kojarzona wyłącznie ze złem, ciemnością.

Hinduści chcą przywrócić swastyce jej pierwotne znaczenie. W tym celu prowadzą kampanię promującą swastykę jako symbolo swastyki.

RESPONDENCJA WŁASNA »GŁOSU LUDU« Z GWATEMALI

San Simon

Ważne znaczenie w życiu grup etnicznych Gwatemali odgrywa religia, różnego rodzaju obady i rytuały. Może niepełnie, ale wprawdzie wymieniłam razem te, bo mogą oznaczać rzeczy, które różniące. Oczywiście za pomocą Hiszpanów, którzy przed kilkoma stuleciami wprowadzili na teren obecność księży katolickich, większość ludności wyznaje religię katolicką. Procent katolików według ostatniego spisu ludności wynosi około 60%. Stopniowo wzrasta i procent osób należących do kościołów protestanckich. Większość ludzi nie zdaje sobie jednak sprawy, że przynajmniej połowa z tych katolików nadal utrzymuje tradycje swoich przodków i przeprowadza rytuały i stosuje wierzenia pogańskie, czy po prostu niechrześcijańskie. Połączeniem dwu światów i tak mało podobnych elementów we współczesnych praktykach Gwatemali powstaje fascynująca i czasami niezrozumiała dla Europejczyków rzeczywistość. Według jednego z moich przyjaciół: Akceptujemy i wyznajemy wszystkich bogów, bo my zapewni, że wyłącznie jeden z nich potrafi pomóc mi w potrzebie. Oprócz niedzielnej wizyty w kościele więc większość nie waha się podróżować godzinami na któreś z świętych miejsc, które od dawna posiadały odpowiednią energię potrzebną dla pomyślnej reakcji obrzędów mayańskich. Jednym z najbardziej wybitnych i ważnych miejsc jest bez wątpienia Abaj Pascual (oznacza „poświęcony ka-

mień”) znajdujące się na wzgórzu niedaleko miasta Chichicastenango. Odwiedziłam Chichi (popularna skrócona forma) w niedzielę, czyli w dniu targu, gdy miasto dosłownie wrze i w jego ulicach handluje się bardzo zażarcie. Połgodzinna przechadzka dzieli nas od świętego miejsca, gdzie ma przebywać bóg Ziemi. Dla wyjaśnienia – według wizji kosmologicznej Mayów, istnieje tylko jeden Bóg, który jednak ma wiele imion i wiele form. Stąd więc pochodzi częsty błąd, że wiara mayańska jest wiarą politeistyczną.

Zbliżamy się więc do kamiennego ołtarza. W cieniu drzew czeka już grupka kilkunastu osób na swoją kolej. Według rozmaitych wzorów ubrań tradycyjnych możemy odróżnić przybyszów z daleka od miejscowych „górali”. Około północy kilka ognia i w powietrzu unosi się gęsty dym podobny do kadzidła. Niektórzy przychodzą dziś prosić o zdrowie, niektórzy o pieniądze a inni o dobrą żonę czy męża. Podczas obrzędu osoba prowadząca przypomina ogólne zasady życia w przyrodzie i także obiegu Ziemi wokół Słońca. Niektórzy ofiarują kurczę, inni przynoszą kwiaty, świece i wonne substancje. Obrzędy odmawiane są półgłosem, panuje nastrój

San Simon

mistyczny aż się odczuwa tętnienie zgromadzonej tu energii.

Jednym z bardzo ulubionych bóstw (czy powiedzmy miejscowych świętych, którzy jednak nigdy nie zostali uznani przez Kościół) jest San Simon. Jego pochodzenie nie jest pewne i istnieje kilka mniej więcej bajkowych legend dotyczących jego historii. Pomimo to z pewnością można powiedzieć, że kult San Simona jest silną i nieoddzielną częścią egzystencji niektórych wiosek. Wcielenie San Simona przedstawia drewniana figura mężczyzny, pięknie ubranego, z kapeluszem i okularami słonecznymi. Jest rzeczą oczywistą, że traktuje się go jako osobę żywą, z potrzebami ludzkimi. Rokrocznie przenosi się jego statuetkę do innego domu i do innej rodziny, w związku z czym owa rodzina jest przez rok odpowiedzialna za jego dobrobyt, ale także zarabia pieniądze pobierane od osób wstępujących do pokoju, w którym stoi statua. Taki system ma symbolizować rozłożenie mocy i działania świętego. Bardzo interesujący jest natomiast charakter ofiar, które mu się przynoszą. Najbardziej polecanymi są miejscowe papierosy marki Payasos i rum Vena. San Simon nigdy też nie gardzi pieniędzmi.

obrzędy na Abaj Pascual.

Fot. autorka

OLGA KOŻUSZNIK

Wspomnienia z południa

FELIETON RENATY PUTZLACHER

No i stało się: Brad Pitt rozstał się z Jennifer Aniston. Podejrzewam, że tą hollywoodzką rewelacją karmić nas będą media przez najbliższy rok. Płynął bowiem kolejny mit o pięknych gwiazdach i królownie, którzy mieli żyć długo i szczęśliwie. Wśród komentarzy dotyczących tego epokowego rozstania znalazłam jeden, który muszę zacytować w całości: „Zauważyłam, że w parach jakie tworzą ze sobą ludzie, istnieje pewna zależność. Otóż osoby atrakcyjne fizycznie nie spotykają się z osobami nieatrakcyjnymi. Nie widują bardzo ładnych dziewczyn z atrakcyjnymi chłopakami i na odwrót. Osoby „brzydkie” tworzą pary z osobami „brzydotkami”. To zjawisko ma pewną analogię z ligami piłkarskimi. Jeżeli jestem bardzo atrakcyjny, to „gram w pierwszej lidze”, czyli zawieram znajomości z bardzo ładnymi dziewczynami. Jeżeli jestem niski, grubaśny, błądy i łysieję, to partnerki szukam w tzw. III albo i IV lidze – czyli wśród dziewczyn nieatrakcyjnych. Zastanawiam się w tym momencie, czy te pary z niższych lig coś do siebie czują czy to tylko wybór z braku laku, bo nie można być przeciętnym całe życie samemu.”

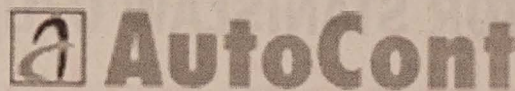
Pięknym być...

Powaliła mnie prostota myślenia tego pana, granicząca z rasistowskimi teoriami dotyczącymi czystości gatunku. Spróbowałam podsumować samą siebie – no cóż, według tych kryteriów to taka w sumie z dalszych lig jestem, bo długich blond włosów, figury modelki i innych pierwszoplanowych atrybutów potrzebnych do szczęścia nie posiadam. Zgodnie z tą teorią gdybym jeszcze nie posiadała partnera, od razu powinnam pójść do klasztoru albo po prostu spojrzeć się za kimś średnio atrakcyjnym, niezbyt umięśnionym i niemedialnym. Bo media przyzwyczyły nas już

do cudownych par typu Victoria i David Beckham, do tych wszystkich wspaniałych czeskich miss, które od czasu do czasu zostają modelkami i narzeczonymi piłkarzy tudzież hokeistów. Żeby nie zostać posądzoną o brak patriotyzmu poszerzałam trochę i dla przykładu znalazłam również polską, bardziej sierniętą odmianę państwa Beckhamów pod tytułem Dorota Rabczewska vel Doda Elektroda i Radosław Majdan. Ona jak na rasową blondynkę przystało wypowiada się na każdy temat, nawet wtedy, gdy nie ma nic do powiedzenia, a on jest wspaniałym piłkarzem i oprócz pewności, że piłka jest okrągła, a bramki są dwie, stwierdza jeszcze

publicznie, że byłoby mu przyjemnie, gdyby jego syn był sportowcem, a córka piosenkarką. No cóż, nie można oczekiwać, że ikony z pism kolorowych będą jeszcze intelektualistami, krzepi natomiast pewność, że ich dzieci będą piękne i na pewno nie będą miały wodogłowia. A że mózdziki niektórych sławnych rodziców grzechocą gdzieś tam w przepastnych czeluściach rasowych czaszek, to już inna para kaloszy.

Jaki morał płynię z tej bajki? Ano że pani felietonistka jest zazdrosna, bo Bozia poskąpiła walorów. Biorąc to uwagę, mnie jednak bardziej niepokoją wzorce, jakie serwują naszej młodzieży media. Nie twierdzą, że lepszy był dawny dziarski komsomolec i pani na traktorze, bo chyba raczej nikogo te ikony nie podniecały. Te współczesne mają jednak magiczną moc przyciągania, a w uproszczonym opakowaniu sugerują dzieciom, że wystarczy być pięknym i szczupłym, tu i ówdzie się rozebrać, tu się sprzedać i szczęście nie będzie miało granic. I cały ten profesjonalnie opakowany mit burzy przypadek pana Pitta i pani Aniston, którzy tacy byli piękni, a nie są szczęśliwi...

WSPÓLNA PROPOZYCJA FIRM SIMPO I AUTOCONT

OFERTA DLA WSZYSTKICH

Mieszkańcy Czeskiego Cieszyna znają już od lat sklepy z komputerami, akcesoriami do nich i z telefonami komórkowymi SIMPO, znajdujące się na ulicach Hlavní i Jablunkovská. Pod koniec minionego roku firma ta, wspólnie z firmą AutoCont CZ, z którą wiele lat współpracuje, otworzyła w Czeskim Cieszynie przy ulicy Smetanovej 9a Ośrodek Szkoleniowy.

Sześciu lektorów wprowadza tu kursantów w tajniki obsługi komputera i pracy z poszczególnymi programami. Nauka odbywa się w grupach najwyżej dwunastoosobowych, bo tyle właśnie komputerów znajduje się w Ośrodku. Absolwenci szkolenia na poziomie podstawowym mogą poszczycić się dobrą znajomością środowiska Windows XP, umiejętnością tworzenia dokumentów i ich efektywnej oprawy, potrafią stworzyć tabele i prezentacje. Poznają również Internet i możliwości wyszukiwania danych w tej globalnej sieci oraz pocztę elektroniczną. Można też skorzystać z oferty kursów dla zaawansowanych.

Ciekawostką jest oferta dla osób powyżej 55 lat. Tutaj

nauczą się – w kursach stworzonych specjalnie z myślą o tym przedziale wiekowym – podstaw pracy z komputerem, które są często wymagane w pracy. Taki kurs jest również szansą dla poszukujących zatrudnienia. Uczy się tu przede wszystkim praktyki, pod czujnym i (co również ważne) cierpliwym okiem lektora. Pisemnym potwierdzeniem umiejętności uzyskanych w Ośrodku Szkoleniowym jest świadectwo ukończenia kursu.

– Od kursantów wymagamy tylko ukończonej szkoły podstawowej i chęci do nauki. Wszystkie kursy mogą się odbywać również w języku polskim, a do dyspozycji kursantów jest darmowy bar z kawą, herbatą i wodą mineralną oraz darmowy obiad w pobliskiej restauracji – stwierdza kierownik Ośrodka Szkoleniowego, Radim Martynek. – Szczegółową ofertę i cennik można podjąć u nas lub na stronach <http://edu.simpoc.cz>. Ponadto w Ośrodku w dni robocze od 15.00 do 22.00 może każdy skorzystać z Internetu wysyłając pocztę, „surfując” lub grając gry w sieci. JIH

(artykuł sponsorowany)

HY-005

Zachować »Czytelnię«

WĘDRYŃA (man) – Tematem, który zdominował wędryński sejmik gminny Kongresu Polaków w RC (środa 19 bm.), była działalność kulturalno-społeczna polskiej mniejszości w tej miejscowości. Wybrano też delegatów, którzy będą reprezentować gminę na Zgromadzeniu Ogólnym.

W obradach wziął udział m.in. prezes Kongresu Polaków Józef Szymeczek, pełnomocnik gminny Tadeusz Wantuła oraz jego zastępca Bogusław Raszka. Obaj będą wykonywali swe funkcje również w następnej 3-letniej kadencji.

W Zgromadzeniu Ogólnym, które odbędzie się na początku maja w Cz. Cieszynie, gminę reprezentować będą Tadeusz Wantuła, Bogusław Raszka, Roman Kaszper i Bronisław Zawada. Rezerwowymi będą Marta Roszka i Stanisław Biłko.

Wybory poprzedziła dyskusja dotycząca nazwy „Czytelni”. Tętniący życiem budynek, który powstał na początku ub. stulecia, nazywany jest niekiedy „domem kultury”, albo też „Cítárnou”. Polska społeczność zabiega o zachowanie jego pierwotnej nazwy „Czytelnia”.

Zebrani zastaniawiali się również nad dotacjami na uczniów oraz nad sposobem utrzymania stanu dzieci w szkole. Żeby polskie klasy nadal mogły istnieć, liczba uczniów nie może w nich spaść poniżej 12.

Uczestnicy spotkania z zadowoleniem stwierdzili, że polska mniejszość w Wędrynie nadal prowadzi aktywną działalność. Dzięki jej zabiegom i owocnej współpracy z urzędem gminnym przy wjeździe do wsi pojawiły się tablice z dwujęzycznymi nazwami.

Rok 2005 przebiegnie w Wędrynie pod znakiem jubileuszów 700-lecia gminy, stulecia budynku polskiej szkoły oraz zespołu gimnastycznego „Gimnastycy”.

DOKTOR STANISŁAW CZUDEK: U NOWOTWORÓW LICZY SIĘ CZAS

Dopaść raka

Jeszcze piętnaście, dwadzieścia lat temu raka traktowano jako sprawę z góry przegraną. Dziś osób z nowotworem nie omijamy z daleka niczym trędowatych. Choroba ta, stając się coraz bardziej powszechną, zarazem nam spowszedniała.

Zdaniem szefa Centrum Chirurgii Onkologicznej w Nowym Jiczynie, MUDr. Stanisława Czudka, CSC, zagrożenie jest jednak ogromne, gdyż mimo niepodważalnych sukcesów medycyny, nie udało się znaleźć niezawodnego środka, skutecznego na wszystkie typy nowotworów.

Rozumiem, że nawet współczesna medycyna z rakiem sobie nie radzi...

Prawda jest taka, że liczba nowotworów rośnie. Kiedyś rak piersi dotyczył kobiet po czterdziestce, a rak jelita grubego – osób po pięćdziesiątce. Dziś jest inaczej. Ludzie zapadają na choroby nowotworowe o wiele wcześniej. Nie jest wyjątkiem, gdy 25-letnia kobieta urodzi dziecko, a w przeciągu pół roku umiera na raka piersi. Nie są też wyjątkiem 30-latkowie ze sztucznym ujściem jelita grubego. Problem z rakiem jest ten, że pojawiają się coraz to nowe typy nowotworów. Naukowcy znajdują środek na jeden z nich, a tu napotyka ją na nową jego odmianę, z którą sobie nie radzą. Niestety, choroba ta nadal wyprzedza nas o dobrych kilka kroków, a medycynie nie udaje się skrócić tego dystansu.

Zdarzają się jednak przypadki, gdy młodego człowieka chorego na raka udaje się wyleczyć i ten dożywa spokojnej starości.

Ależ oczywiście. Choroba raz wyleczona może wprowadzić kiedyś powrócić, ale wcale nie musi. Raka jesteśmy w stanie skutecznie wyleczyć. Ale trudno tu cokolwiek uogólniać. Przypadek różni się od przypadku, a rak żołądka u jednej osoby to nie to samo, co rak żołądka u drugiej.

Pierwsza wraca do zdrowia, druga umiera. Obydwie chorowały niby na to samo...

Czyli wóz albo przewóz? A profilaktyka, zdaje się na co?

U nowotworów najważniejszy jest czynnik czasu. Dlatego lepiej robić badania 10 razy zbyt często niż raz za późno. Wszelkich objawów, które mogłyby wskazywać na obecność nowotworów, nie należy więc lekceważyć. Niestety, ludzie w obawie, że dowiedzą się gorzkiej prawdy, oddalają moment wizyty u lekarza. A rezultat jest taki, że Republika Czeska w skali światowej zajmuje niechlubne 1. miejsce w umieralności na raka jelita grubego. Jeżeli wiemy, że dziadek zmarł na raka jelita, od razu należy zgłosić się na badania. Zresztą

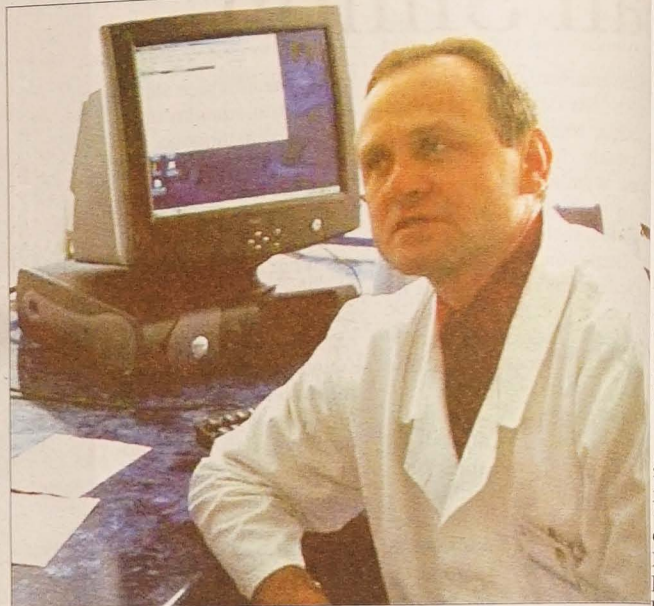
dziś już sami lekarze kierują na badania krewnych chorego. W przypadku chorób nowotworowych predyspozycje genetyczne odgrywają bowiem olbrzymią rolę. Na obecnym etapie nauki na szczęście jesteśmy już w stanie zbadać genom człowieka, skupiając się na genach nowotworowych. Jeżeli wynik nie będzie pomyślny, wiemy, że należy mieć się na baczności, i pacjenta skierować na kolejne badania.

Istnieje też coś takiego jak czynniki ryzyka...

W przypadku najbardziej powszechnych nowotworów, jakimi są nowotwory skóry, takim czynnikiem ryzyka (oczywiście oprócz predyspozycji genetycznych, o których już mówiłem) jest promieniowanie słoneczne oraz zmiany pigmentowe na skórze. Jeśli chodzi o raka jelita grubego, to swoją rolę odgrywa tu sposób odżywiania się (jak najbardziej polecam zdrową żywność), gdy chodzi o raka płuc – palenie papierosów, spaliny i wyziewy fabryczne.

Największym straszakiem współczesnej kobiety jest jednak rak piersi. Jak się przed nim skutecznie bronić?

Uważa się, że dla kobiety jest wskazane

MUDr Stanisław Czudek, CSC.

Fot. archiwum Szpitala...

nie przejść normalną fizjologiczną ciążą i poród. Wiadomo też, że rak piersi powstaje na podłożu hormonalnym. Najwięcej jednak ma tu znowu do powiedzenia genetyka. Podobnie jak w przypadku raka jelita grubego, każda kobieta, która ma w rodzinie chorą na raka sutka, powinna bez względu na wiek niezwłocznie zrobić badania mammograficzne. Tu znowu wracamy do profilaktyki, przy czym warto dodać, że w naszym kraju funkcjonuje program depistażu, czyli aktywnego wyszukiwania nowotworów piersi. W ramach tego programu 26 ośrodków w całej RC (w tym również szpital w Nowym Jiczynie i klinika w Ostrawie Porubie) przeprowadza darmowe badania mammograficzne.

A te, może się okazać, wyjdą nie tak. Wtedy panika, strach i pierś idzie pod nóż?

Przed 20 laty rzeczywiście tak było. Wtedy guza nawet półcentymetrowej wielkości wycinano razem z całą pier-

śią oraz węzłami chłonny- pachą. Teraz jest inaczej. Nowy wycina się do zdrowej tkanki. Najszybciej stosowana jest radioterapia zewnętrzna, chociaż bardziej skuteczne okazują się tzw. brachyterapia oraz śródzabiegowa radioterapia, które dzięki wprowadzeniu w do rany specjalnych igieł lub urządzeń radiacyjnych umożliwiają bardziej intensywne napromienienie chorego miejsca. Natomiast paniki i strachu, absolutnie nie są wskazane. Nie jest bowiem tak, że w leczeniu nowotworów wycięcia guza ma znaczenie psychiczne chorego podważalne znaczenie. Drugą rolę, to sam wynik badania mammograficznego. Pozytywny wynik badania guza złośliwego. O jego charakterze dowiemy się bowiem dopiero po przeprowadzeniu biopsji i pobraniu próbki tkanki przez histopatologów. Dziękuję za rozmowę.

BEATA SCHÖ...

Dr Czudek (w środku) w trakcie operacji.

POL-PRESS

Wydawca »Głosu Ludu« i »Naszej Gazetki« oferuje współpracę i pomoc w zakresie:

- kampanii reklamowych
- opracowania i druku ulotek reklamowych
- opracowania publikacji, kalendarzy i książek
- porad technicznych
- składu opracowań graficznych

Firma POL-PRESS z siedzibą w Czeskim Cieszynie, ul. Čapkova 200/7, tel. 777 851 170

To już minęło osiem lat...

Wygłębiam na górę, biorąc po dwa schody. Kiedy człowiek ma w domu trójkę dzieci, liczy się każda zaoszczędzona sekunda. Nagle poczułam ból u nasadzie nogi i zgrzyt – jakby coś pękło. Na drugi dzień poszłam do lekarza. Przesłał mi pastylki przeciwbólowe.

To była pierwsza wizyta. Pierwsza z wielu wizyt i badań lekarskich, które miałam zaliczyć w ciągu nadchodzącego roku. O tym, że może to być rak, poinformował mnie ginekolog, pokazując zdjęcie rentgenowskie. Bez ródki wyłożył karty na stół. Powiedział, że wbrew podejrzeniom nie chodzi o chorobę jajników (co jest podobno częstsze), ale o nowotwór kości. Zażyłam szok, było to tak, jakby ktoś wylał na mnie wiadro gorącej wody. W gabinecie lekarza siedzieliśmy z mężem jeszcze przez godzinę.

Potem skierowano mnie do Brna, starego szpitala św. Anny pamiętającej chyba jeszcze czasy Marii Teresy. Kiedy weszłam do pokoju, byłam bliska płaczu. Ogromny, pusty pokój szpitalny i ja. Był wtorek. Mimo potwornego bólu, jaki odczuwałam po pobraniu próbki chorej kości, nie chciałam tu czekać na wynik. Skorzystaliśmy z gościny dawnej znajomej rodziny męża. Idąc późnej po operacji, daleko od domu, z wdzięcznością przyjmowałam ich wizytę, ona zaś udzielała azylu mojemu mężowi podczas jego brneńskich pobytów.

W niedzielę odwiedzili mnie rodzice, w poniedziałek – operacja. Mogę powiedzieć, że miałam szczęście, trafiając na wspaniałego lekarza, fachowca, który doświadczenia zbierał nie tylko w kraju, ale i za granicą. Operacja trwała cztery godziny. Udała się. Chory fragment kości został usunięty, wokół chorego miejsca pozostała zdrowa tkanka. Teraz czekało mnie 40 dni leczenia. Kości musiały się na powrót zrosnąć. Po raz drugi już bym chyba nie przeżyła. Kiedy mąż mnie odwiedzał, nieraz był bardziej załamany niż ja. Nagle okazywało się, że to ja muszę go pocieszać, choć przyznać przez cały czas wzajemnie dodawaliśmy sobie odwagi.

W końcu przywykłam do starych szpitalnych murów. Kiedy więc wreszcie miałam przenieść się na inny oddział, żal mi było je opuszczać. Do nowego (oczywiście o kulach) wróciłam na pierwsze urodziny najmłodszego dziecka. Operację miałam za sobą, teraz należało rozpocząć chemioterapię siedem miesięcy kursowania pomiędzy Brnem a domem. Nadal mam w sobie w pamięci jazdę do domu, gdy w karetce zbierało mi się na wymioty... W roku mogłam wreszcie zacząć nabierać sił i żywić nadzieję, że choroba nie wróci. Przez pierwszych pięć lat – uznawanych za okres wzmoczonego zdrowia – co pół roku jeździłam na kontrole, teraz odbywam je już tylko raz roku.

Jest dobrze. Cztery lata temu urodziłam kolejne dziecko. To, że zaszłam ciążę, zdaniem mojego brneńskiego lekarza, to tylko dowód na to, że mój organizm prawidłowo funkcjonuje. Ciążę przechodziłam jednak nie bez trudu. Na szczęście wbrew czarnym scenariuszom, że całych dziewięć miesięcy przeleżę w szpitalu, nie spędziłam tam (w odróżnieniu od poprzednich ciąż) jedyne dni. Co roku z rodziną wyjeżdżamy w góry, uprawiamy turystykę. Lekarz mówi, że powinnam być podawana jako wzór dośladowania...

(Powyższe przytoczona opowieść jest autentyczna. Być może pozostawia wiele pytań, jakie nasuwają się w trakcie jej czytania. Niemniej zawiera wszystko to, co moja rozmówczyni chciała przekazać. Reszta jej prywatna sprawa.)

(sch)

Sprawy PZKO w »Głosie Ludu«

Wkroczyliśmy do ostatniego roku kadencji obecnego Zarządu Głównego PZKO. Znaczącymi wydarzeniami tego roku będą Festiwal PZKO 2005 w Trzyńcu oraz Zjazd Delegatów Członków PZKO z poszczególnych Miejscowych Kół.

Festiwal ma zaprezentować społeczeństwu naszego regionu kondycję Związku poprzez występy jego zespołów, poziom programów towarzyszących oraz liczebność widowni. Założenia programowe i organizacyjne Festiwalu mobilizują do współdziałania nie tylko członków Związku, ale całą społeczność polską, podkreślając znaczenie współpracy z czeską większością, umożliwiając aktywny udział w nim też innym zorganizowanym mniejszościom żyjącym w naszym regionie.

Zjazd zamyka jeden z trudnych okresów w historii PZKO nacechowany problemami finansowymi, których przyczyny leżą w przeszłości oraz potrzebie dostosowania działań ZG do warunków gospodarki rynkowej, a także w niewykorzystanych możliwościach ścisłego współdziałania Polaków w obu częściach Euroregionu Śląsk Cieszyński.

Na przyszłość nastąpi przekazanie pałeczki przez dotychczasowy Zarząd Główny nowemu kierownictwu

PZKO. Wymaga to oprócz uregulowania starych spraw finansowych ZG również przygotowania rozwoju organizacyjnego Związku. Pragniemy więc szerszemu ogółowi naszej społeczności przedstawić stan obecny działalności związku oraz propozycje ew. zmian przyszłościowych.

Do tego celu mają być wykorzystane szpalty „Głosu Ludu” w ukazującej się co miesiąc samodzielnej rubryce oznaczonej logiem PZKO oraz stałym nagłówkiem. Tematy artykułów powinny dotyczyć działalności poszczególnych jednostek organizacyjnych, tak Miejscowych Kół, jak bezpośrednio podporządkowanych ZG. Artykuły dotyczyć będą ich problemów oraz możliwych rozwiązań przyszłościowych. Gazeta oferuje druk autoryzowanego reportażu autorstwa jej dziennikarzy. Pozostałą część rubryki PZKO-wskiej zapełnią zawsze spostrzeżenia i wnioski Czytelników. Liczymy na formę dyskusyjną poszczególnych przyczynków.

Pierwsze wydanie rubryki zawiera opracowania dotyczące działającej przy ZG Sekcji Ludoznawczej oraz tekst Władysława Kristena o Ottonie Derlichu, wybitnym etnografie z Karwiny, którego setne urodziny przypadają w tym roku.

ZYGMUNT STOPA, prezes ZG PZKO

Pamiętajmy o przeszłości

Cała przebogata spuścizna po naszych przodkach, którą my dziś powinniśmy znać i chronić, jest dziełem niejednokrotnie bardzo zacnych i szlachetnych ludzi – dziś już zapomnianych. Do nich w szczególności należy **Leon Derlich** (1905 – 1965).

Urodził się w Karwinie w rodzinie murarza. Od swych 18 lat, kiedy zachorował na zapalenie stawów, stan jego zdrowia stale się pogarszał. Przeszło 40 lat całkowicie obezwładniony, poruszający tylko częścią lewej ręki, nekany najróżniejszymi dolegliwościami, nie zatracił pogody ducha. O tak ciężko doświadczonego przez los troszczyli się matka i przede wszystkim siostra Hermina. Przyszło mu żyć w okresie II wojny światowej, kiedy Niemcy polowali na ludzi, kiedy odbywały się masowe egzekucje, kiedy padały bomby. Leon Derlich nie zwątpił w sens życia, lecz z niespotykanym wprost hartem ducha i woli organizuje pomoc materialną i moralną, wysyłając setki pakunków dla prześlado-

wanych i więzionych w obozach rodaków. Po wojnie na specjalnie umocowanej maszynie do pisania i przy pomocy lusterka wystukiwał palcem lewej ręki swoje artykuły z zakresu językoznawstwa, historii i folkloru Śląska Cieszyńskiego, które drukowane były na łamach „Zwrotu” (jako Andrzej Sowa, Leon Podsolczan, Leszek), ale też „Języka Polskiego” w Krakowie i innych pism naukowych. Trudno byłoby komukolwiek lepiej scharakteryzować całokształt prac Leona Derlicha, jak to uczynił profesor Uniwersytetu Jagiellońskiego **Alfred Zareba** (1921 – 1988), językoznawca i sławista, autor przeróżnych prac z dziedziny onomastyki i dialektologii. W „Języku Polskim” (1966, nr 4), już po śmierci Leona Derlicha pisze:

(...) We wszystkich swoich pracach Leon Derlich wykazał trzeźwość i ostrożność sądu, dobrą znajomość literatury przedmiotu, znakomite opanowanie materiału faktycznego i poprawne rozumowanie językoznaw-

cze. Gdy się czyta artykuły L. Derlicha, zdumiewa nas fakt, że pisał je samouk, człowiek, który nigdy nie przeszedł fachowych studiów językowych, który pracował samotnie, zdala od ośrodków naukowych, jako domorosły amator. Prac Leona Derlicha nie można jednak określić jako amatorszczyznę. Są to rzeczowe, sumienne, poprawne artykuły językoznawcze. Mógł je napisać człowiek, który wiedziony wielką pasją i zainteresowaniem, zdobył się na trud samodzielnego zapoznania się z literaturą fachową, człowiek o dużych wrodzonych zdolnościach i naukowych predyspozycjach. Leon Derlich jest postacią wartą upamiętnienia.

Zasłużonych działaczy na niwie narodowej Zaozlia, o których zapominamy, jest na pewno więcej. Jest naszym obowiązkiem przekazywać ich dorobek przyszłym następcom pokoleniom. Prosimy Czytelników o ich odnajdywanie i opracowanie charakterystyki.

WŁADYSŁAW KRISTEN

NIC, CO ŚLĄSKA CIESZYŃSKIEGO DOTYCZY, NIE JEST IM OBCE Przywiązani do ludowej tradycji

działająca przy ZG PZKO Sekcja Ludoznawcza obchodzi w tym roku jubileusz. To bowiem przed 40 laty, jesienią 1965 r. powstała jej poprzedniczka, Sekcja Folklorystyczna (jej dłużej prezesem, bo aż przez 30 lat, do 1995 r., był prof. **Jan Kadłubiec**). Dzisiaj na czele zaozliańskich ludoznawców stoi **Leszek Richter**, szef jabłonkowskiej Izby Regionalnej im. Adama Sikory.

Swój jubileusz Sekcja Ludoznawcza obchodzić będzie w ramach tegorocznego 58. Gorolskiego Święta (6-7 sierpnia), kiedy to w nowej przybudówce jabłonkowskiego Domu PZKO odbędzie się uroczyste otwarcie nowej siedziby wspomnianej już Izby Regionalnej. W Domu PZKO zostanie wystawiona poświęcona 40-leciu Sekcji oraz 1. rocznicy powstania Klubu Twórców Ludowych, w Łasku Miejskim natomiast – już po raz drugi – organizowany przez doznawców pokaz wiejskich rzemiosł i rękodzielnictwa, czyli Szkodne gorolski rynek.

– W ramach obchodów 40-lecia jubileuszowa wystawa zostanie zaprezentowana w październiku także w Górnośląskim Parku Etnograficznym w Chorzowie, z którym od kilku lat współpracujemy – mówi L. Richter. – Ale nie żyjemy tylko jubileuszem. Ten rok będzie bogaty w wydarzenia. W maju na przykład organizujemy w Koszarzyskach – wspólnie z tamtejszym Kolem PZKO i samorządem – „Koszarzyszczański jarank”, połączony z przeglądem tradycyjnych instrumentów dowych Beskidu Śląskiego i Kisuckiego oraz promocją XIV Biuletynu Ludoznawczego i XIV Zeszytu Ludoznawczego – poświęconego salasznictwu w Beskidach. Zaprezentujemy też tradycyjne „misyżki owiec”. Będzie seminarium w Białymoku lub Milikowie, tym razem o stroju góralskim, a w Chorzowie otworzymy w filii Izby Regionalnej w czeskiejszyńskiej podstawówce wystawę pn. „Salasznictwo w Beskidach”.

W chorzowskim Parku Etnograficznym członkowie Sekcji prezentują też w czerwcu pokaz wyrobu owczego sera i próbki wełny i lnu. Ludoznawcy będą ponadto współorganizatorami „Wianków” jabłonkowskiego MK PZKO i konkursowego „Po cieszyńsku po obu stronach Olzy”. 40-lecie Sekcji poświęcony będzie 2-tomowy, XV nr Zeszytów Ludoznawczych.

– Sporo czasu pochłania nam przygotowanie atlasów etnograficznych miejscowości Śląska Cieszyńskiego; na ten projekt otrzymaliśmy grant z Urzędu Wojewódzkiego – stwierdza L. Richter. – Zakupiliśmy w Urzędzie Geodezji w Opawie 65 bardzo dokładnych map naszego regionu – w skali 1:10 000, czyli można na nich znaleźć praktycznie każdy dom, każdą „gazdówkę”. Teraz jeździmy po terenie i na podstawie kwestionariuszy wpisujemy do map dokładne topograficzne nazwy miejscowe. Jest to żmudna, ale potrzebna praca. Bo trzeba utrwalić te nazwy dla potomnych. Ludzie starsi, nazwy te pamiętający, odchodzą, a ich potomków ta sprawa interesuje w minimalnym stopniu. W przyszłym roku atlasy etnograficzne powinny się zacząć pojawiać w Zeszytach Ludoznawczych, a chcielibyśmy je wydać także w wersji komputerowej. Przy każdej gminie będzie krótka jej historia, mapa z nazwami oraz wyniki ankiety nt. stopni pokrewieństwa w rodzinie.

Tu warto dodać, że Sekcja Ludoznawcza liczy obecnie 15 członków, nie tylko z Zaozlia, ale także z polskiej części Śląska Cieszyńskiego (m.in. z Koniakowa, Cieszyna, Wisły). Sekcja działa na polu badania i dokumentowania przede wszystkim zaozliańskiej ludowej kultury materialnej, duchowej i społecznej oraz upowszechniania wyników badań w naszym społeczeństwie. Ludoznawcy współpracują przede wszystkim z chorzowskim Parkiem Etnograficznym, z muzeami w Cz. Cieszyńskie i Cieszynie, częściowo też z Muzeum Kisuckim w Czadcy.

– Jeśli chodzi o region Kiszuc, zainteresowała nas ciekawa inicjatywa pn. „Żeny Kysuc”, która pomaga bezrobotnym kobietom m.in. w zakładaniu warsztatów przywracających dawne ludowe rzemiosło, na przykład druciarstwo, a z którą zaznajomiła nas podczas ubiegłorocznego Gorolskiego Święta prezydent tej fundacji, Jolana Krkoškova. Można by pomyśleć o czymś podobnym u nas, organizować kursy dla zainteresowanych. Przykładem za miedzy – nie tylko z Kiszuc, ale i z polskiej Trójwsi, gdzie zwłaszcza Koniaków słynie w całym świecie chociażby z wyrobu koronek – świadczy o tym, że takie sprawy nie muszą pozostawać wyłącznie w sferze marzeń – dodał L. Richter.

JACEK SIKORA

Członkowie Sekcji Ludoznawczej z powodzeniem prezentują na imprezach – nie tylko zaozliańskich – wyrób sera. Fot. archiwum Sekcji

Telewizja

SOBOTA 22 STYCZNIA

■ TVP 1

6.30 Moda na sukces (s.) 6.50 Ekonomika dla Kazika (pr. public.) 7.00 Agrolinia (mag.) 8.00 Wiadomości 8.15 Rok w ogrodzie (mag.) 8.35 Kanal E (pr. eduk.) 9.00 Ziarno (dla dzieci) 9.35 Fantaghiro (s. anim.) 10.05 Siódme niebo (s.) 10.50 Zwierzówiec (mag.) 11.10 Palce lizać (s.) 11.40 Tequila i Bonetti w Rzymie (s.) 12.40 Mieszkać z wyobraźnią (mag.) 13.00 Wiadomości 13.10 Małe ligi (dla młodzieży) 13.30 Skoki narciarskie - Zawody PŚ w Neustadt (Niemcy) 15.40 Rajd Dakar 2005 16.05 Moda na sukces (s.) 16.30 Rozmowy nie zawsze dyplomatyczne (pr. public.) 17.00 Teleexpress 17.20 KISS... (pr. public.) 17.35 Plebania (s.) 18.05 MaMa (mag.) 18.30 Sąsiedzi (s.) 19.00 Wieczorynka 19.30 Wiadomości 20.10 Ukryta prawda (film ang.) 22.20 Światowe Nagrody Muzyczne (pr. rozryw.) 23.10 Wróg mojego wroga (film USA) 0.45 Wartości rodzinne (film USA) 1.30 Światowe Nagrody Muzyczne (pr. rozryw.) 2.15 Gwiazdy w Jedyne (pr. rozryw.) 2.40 Snowboard - MŚ w Whistler.

■ TVP 2

6.55 Echa tygodnia 7.25 Spróbujmy razem (mag.) 7.55 M jak miłość (s.) 9.30 Szansa na sukces (mag. muz.) 10.25 Kręciola (dla młodzieży) 10.45 Na dobre i na złe (s.) 11.40 Psy - zawodowcy (s. dok.) 12.10 Globert przedstawia niezwykły świat natury (s. dok.) 12.40 Kochanie, zmniejszyłem dzieciaki (s.) 13.30 30 ton! - lista przebojów 14.00 Familiada (eleturniej) 14.30 Złotopolscy (s.) 15.00 Wielka gra (teleturniej) 16.00 Święta wojna (s.) 16.30 Męskie-żeńskie (s.) 17.10 Program rozrywkowy 17.30 Ślub, wesele i wideo (s. dok.) 18.30 Linia specjalna (pr. public.) 19.00 Zaginiona (s.) 19.50 Panorama fiesz 19.55 Mój pierwszy raz (pr. rozryw.) 21.10 Sylwester z gwiazdami 2004/2005 (pr. rozryw.) 21.50 Słowo na niedzielę (mag. religijny) 22.00 Panorama 22.20 Sport telegram 22.35 W pogoni za śmiercią (film USA) 0.20 Żegnaj, panie Steadman (film ang.).

■ TV KATOWICE

6.25 Narciarski weekend 7.00 Kasztaniaki (s. anim.) 7.10 Lis Leon (s. anim.) 7.20 Kasztaniaki (s. anim.) 7.13 Aktualności 8.00 Z życia Kościoła (mag.) 8.45 Palce lizać (mag.) 9.00 Świat (mag.) 9.45 Przegląd gospodarczy (pr. public.) 10.15 Eurinfo (mag.) 10.35 Noce i dnie (s.) 11.45 Europa w zagrodzie (mag.) 12.10 Integracja (mag.) 12.45 Zaproszenie - Krasi zamek okolicę (pr. podróz.) 13.10 ZUS radzi (mag.) 13.30 Koszykówka - Era Basket Liga 15.45 Aktualności 16.00 Nie tylko o muzyce 16.45 Muzyka - łączą pokolenia? (mag.) 17.35 Świat (mag.) 18.00 Aktualności 18.20 Wiadomości sportowe 18.35 Regiony kultury (pr. public.) 18.45 Elisa z Rivombrosy (s.) 19.50 Telekurier - na żywo (mag.) 20.45 Bilans Trójki (mag.) 21.45 Aktualności 22.00 Sobotni magazyn sportowy 22.55 Kurier sportowy 23.15 Porno (film erot.).

■ POLSAT

6.00 Exclusive - najciekawsze historie świata 6.15 Pierwsza miłość (s.) 7.00 Twój lekarz (pr. medyczny) 7.20 Wystarczy chcieć (pr. medyczny) 7.30 Domowa kawiarenka (mag.) 8.00 Pokemon (s. anim.) 8.30 Było sobie życie (s. anim.) 9.00 Duracell - Eksploracje (s. naukowy) 9.30 Wywiad Skowronskiego (pr. public.) 10.30 Samo życie (s.) 12.45 Grzechy (s.) 13.45 Kocham Klarę (s.) 14.30 Awantura o kasę (teleturniej) 15.10 Świat według Kiepskich (s.) 15.45 Wydarzenia 16.05 Loteria Cyfrowania 16.15 13 posterunek (s.) 16.55 Sophia Myles wyjeżdża (film USA) 18.45 Wydarzenia 19.15 Pasadena (s.) 20.15 24 godziny (s.) 21.15 Quest (film USA) 23.15 Zyczenie śmierci 3 (film USA) 1.10 Reebok Hip-Hop (mag.) 2.40 Aquaz music zone (mag.).

■ TVC 1

5.00 Kolory życia (mag.) 6.00 Bociania odseja (dok.) 6.20 Ulica Sezamkowa III (s.) 6.45 Listy od Feliksa 6.55 Benjamin Kwiatek (s.) 7.25 Na przelaz (s.) 7.40 Niefortunna czarownica IV (s.) 8.05 Zręczna Maria (film) 9.30 AZ-kwiz Junior (teleturniej) 10.00 Game Page (mag.) 10.25 Pomarańcza (mag.) 11.00 Niesamowite cechy zwierząt (s. dok.) 11.30 Czy mnie zechcecie? (mag.) 11.45 Kalendarium 12.00 Wiadomości 12.05 Tydzień w regionach 12.35 W jaki sposób... (mag.) 13.00 Moda - Ekstrawagancja - Maniery (mag.) 13.25 Oczarowanie V (s.) 14.25 David Copperfield 1/2 (film USA) 15.55 Film o filmie: Aksamitny mordcy (dok.) 16.15 Małżonkowie roku drugiego (film fr.) 17.55 Prognoza pogody 18.00 Wiadomości 18.10 Uśmiechy Gabrieli Oswaldowej 18.50 Spostreżenia z zagranicy 18.57 Losowanie Szczęśliwej

Dziesiątki 19.00 Wieczorynka 19.15 Wiadomości, prognoza pogody, sport 20.00 Są takie gwiazdy, co nie gasną (pr. roz.) 21.10 John Q (film USA) 23.10 Wiadomości, sport 23.20 Jak upolować mężczyznę, czyli Seks w wielkim mieście VI (s.) 23.55 Drakula 1/2 (film wł.-niem.) 1.25 Star Trek III (s.) 2.15 Niesamowity świat rekordów i ciekawostek 2.35 Świetnie wyglądasz! 2.55 Gdzie się podziało ta stara piosenka 3.30 Piękne zguby 4.00 W lot po świecie 4.25 Bananowe rybki.

■ TVC 2

5.00 Świat motorów (mag.) 5.45 Babilon (mag.) 6.10 Wiadomości TVS 6.30 Wiadomości regionalne 7.50 Panorama 8.35 GEN (s. dok.) 8.55 Blok kursów językowych 9.50 Program sportowy 11.00 Moja krew (film fr.) 12.45 Program dla miłośników muzyki dętej 13.20 Program sportowy 14.05 Nasza wieś (mag.) 14.25 Morskie otchłanie (s. dok.) 15.20 Sportowcy świata (s. dok.) 16.10 Auto Moto Revue (mag. motor.) 16.45 Mecz gwiazd (hokej na lodzie) 19.30 Euronews 20.00 Teatr telewizyjny: Jamnik nad stawem 21.20 Morawska poezja ludowa w pieśniach (pr. muz.) 22.05 Europejskie muzyczne korzenie (dok.) 23.05 Noc z Andełem 0.35 Wielka muzyka nocna I 1.30 Jak upolować mężczyznę... VI (s.) 1.55 Wielka muzyka nocna II 4.00 Telewizyjne piosenki 4.50 Grotteski Ch. Chaplina 5.15 Mała muzyka poranna.

■ NOVA

6.30 Pokémon (s. anim.) 6.55 Beyblade II (s. anim.) 7.20 Mściciele (s. anim.) 7.40 Nazcar II (s. anim.) 8.05 Cudowny świat Walta Disneya 8.55 Szympana Charly (s.) 9.45 ESO (lista przeb.) 10.55 Nagroda za prawdę (s.) 12.00 Dzwonienie do TV Nova 12.25 Zaczarowany dom (film czes.) 14.15 Długo i szczęśliwie (film USA) 16.20 Lysielec (s.) 16.50 Znajdź cię (film kan.) 18.25 Prognoza pogody 18.30 Profesjonaliści (s.) 19.30 Wiadomości, sport, pogoda 20.00 Złota krata (pr. roz.) 21.45 Zakładnik (film niem.-USA) 23.40 Od zmierzchu do świtu III: Córka karta (film USA) 1.45 Dzwonienie do TV Nova 2.10 Prask! 2.40 Program rozrywkowy 4.15 Zaczarowany dom (film czes.).

■ PRIMA

8.00 W sprawie dzikiej natury (s. dok.) 8.30 Salon samochodowy 9.05 W lot po świecie (s. dok.) 9.50 Kobieta prawa (s.) 11.40 t-music (pr. muz.) 12.40 Big Ben II (s.) 14.20 Dziką lokatorka (film USA) 16.10 Prima TV 16.20 Sytuacja: Zagrożenie (s.) 17.15 Chwile szczęścia (film niem.) 18.55 Prognoza pogody 19.00 Wiadomości 19.15 Tescoma Prima chochla 19.45 Dzieciół Woody (s. anim.) 19.55 Ostatni świadek (s.) 20.45 Lato szczęśliwego wariata (film niem.) 22.25 Niebezpieczne dowody (film nowozeland.) 0.10 Szybka wygrana 1.30 Kinobazar 2.50 Cierń (talk show) 3.35 Prima archiwum.

NIEDZIELA 23 STYCZNIA

■ TVP 1

6.25 Cny język Polaków (s. dok.) 7.00 Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Krakowie Łagiewnikach (mag.) 7.55 Domisie (dla dzieci) 8.25 Archiwum Zaka (s.) 8.50 Co i jak? (s. naukowy) 9.20 Program dla dzieci 9.45 Piosenkarnia (dla dzieci) 9.55 Program dla młodzieży 10.25 Zaczarowany pociąg 10.55 Kuchnia z Okrasa (mag.) 11.20 Summa zdarzeń według Jacka Żakowskiego (pr. public.) 11.50 Między ziemią a niebem (mag.) 12.00 Anioł Pański (mag.) 13.00 Wiadomości 13.10 Tydzień (mag.) 13.35 Skoki narciarskie - Zawody Pucharu Świata w Neustadt (Niemcy) 15.50 Od przedszkola do Opola (dla dzieci) 16.25 Niebezpieczni mieszkańcy Australii (film dok.) 16.50 Sportowy Express 17.00 Teleexpress 17.20 Lokatorzy (s.) 17.50 Kochamy polskie komedie (teleturniej) 18.20 Magia Davida Copperfielda (pr. rozryw.) 18.50 DTW J. Fedorowicza (pr. rozryw.) 19.00 Wieczorynka 19.30 Wiadomości 20.10 Scarlett (s.) 21.45 Jubileuszowe Wieczory Humoru i Satyry - Lidzbank 2004 (pr. rozryw.) 22.10 Sportowa niedziela 22.25 Wybór Zofii (film USA) 0.55 Klub 54 (film USA).

■ TVP 2

6.55 Słowo na niedzielę (mag. religijny) 7.00 Tygrysy Europy (s.) 7.45 M jak miłość (s.) 8.30 10 lat mniej (s. dok.) 9.00 Koncert Mario Frangoulisa 9.40 Na planie filmu „Holocaust in memoriam” (pr. dok.) 10.05 Animals 10.30 Tajemnice nowoczesnej wojny (film dok.) 11.30 Podróże kulinarne Roberta Makłowicza (mag.) 12.00 Pokój z widokiem (film ang.) 14.00 Familiada (teleturniej) 14.30 Złotopolscy (s.) 15.00 Szansa na sukces (mag. muz.) 16.00 Na dobre i na złe (s.) 17.00 Powrót dinozaurów (film dok.) 17.30 Tygodnik Moralnego Niepokoju (pr. rozryw.) 18.30 7 dni świat (pr. public.) 19.00 Anna Dymna -

spotkamy się (pr. rozryw.) 19.30 Zakazana miłość w Indiach (film dok.) 20.00 Panorama fiesz 20.05 Europa da się lubić... (pr. rozryw.) 21.00 Kulisy - Europa da się lubić 21.05 Tajne akcje CIA (s.) 22.00 Panorama 22.20 Sport telegram 22.35 Z kroniki Auschwitz (s. dok.) 23.00 Cafe Kultura (pr. public.) 23.40 Nie jesteśmy tacy sami (film włoski).

■ TV KATOWICE

6.25 Narciarski weekend 7.00 Kasztaniaki (s. anim.) 7.10 Lis Leon (s. anim.) 7.20 Książka dla malucha (mag.) 7.45 Aktualności 8.00 Koncert życzeń (pr. muz.) 8.45 Zaolzie (mag.) 9.00 Teleplotki (mag.) 9.45 Bilans Trójki (mag.) 10.35 Córki McLeoda (s.) 11.45 O tożsamości środkowoeuropejskiej 12.10 Eurotel (mag.) 12.45 Z życia Kościoła (mag.) 13.10 Od Rawy do Rawy 13.35 Laury 2004 - muzyka filmowa 14.00 Klub globtrotera 14.35 Tele motor sport (pr. motor.) 15.00 Tam Tam (mag.) 15.45 Aktualności 16.00 Magazyn kulturalny 16.45 Młodzież kontra (pr. public.) 17.35 Teleplotki (mag.) 18.00 Aktualności 18.20 Wiadomości sportowe 18.35 Regiony kultury (pr. public.) 18.50 Elisa z Rivombrosy (s.) 19.50 Koszykówka - Torell Basket Liga 20.55 Od niedzieli do niedzieli (pr. public.) 21.15 Książka tygodnia 21.45 Aktualności 22.00 Niedzielną magazyn sportowy 23.15 Wielkie napady PRL-u (s.) 23.40 Powrót żołnierza (film ang.).

■ POLSAT

6.00 Exclusive - najciekawsze historie świata 6.15 Pierwsza miłość (s.) 7.00 Jesteśmy (mag. religijny) 7.30 Było sobie życie (s. anim.) 8.00 Beyblade - latające dyski (s. anim.) 8.30 Pokemon (s. anim.) 9.00 Hugo (dla dzieci) 9.30 Sophia Myles wyjeżdża (film kanad.) 11.15 Rodzina z przeszłości (film USA) 13.25 Wyspa piratów (film USA) 15.10 Benny Hill (pr. rozryw.) 15.30 Fundacja Polsat 15.45 Wydarzenia 16.00 Pierwsza miłość (s.) 18.15 Daleko od noszy (s.) 18.45 Wydarzenia 19.15 Pasadena (s.) 20.15 Kabaret (pr. rozryw.) 21.15 Strażnik Teksasu (s.) 22.20 Kuba Wojewódzki (pr. rozryw.) 23.20 Nasze dzieci (pr. public.) 0.20 Zdrada (film USA) 2.20 2 x 45 (sport) 4.20 Aquaz music zone (mag.).

■ TVC 1

5.05 Star Trek III (s.) 6.00 Ciekawostki z regionów 6.25 Czarno-biały Piotr (s.) 6.30 Małdenka i strachy 1/2 (bajka) 7.05 Čaryfuk I (s.) 7.30 Zestaw bajkowy Edka (dla dzieci) 9.30 AZ-kwiz Junior (teleturniej) 10.00 Wędrująca kamera (mag.) 10.25 Obiektyw (mag.) 11.00 Fan Vavřincová: Taka zwykła rodzina (s.) 11.40 Czeskie drobnostki 12.00 Pytania Václava Moravca 13.00 Wiadomości 13.10 O Feniksie (bajka) 13.55 Gdzie pieniądze pomagają 14.10 Magazyn chrześcijański 14.45 Małżeństwa z rozumu (s.) 16.15 Nowa saga rodu Forsythe'ów (dok.) 16.30 W poszukiwaniu czasu utraconego 16.50 Adresat TVC (mag.) 17.15 Gdzie się podziało ta stara piosenka (pr. muz.) 17.55 Prognoza pogody 18.00 Wiadomości 18.05 Podwójne skierowanie I (s.) 18.57 Losowanie Szczęśliwej Dziesiątki 19.00 Wieczorynka 19.15 Wiadomości, prognoza pogody, sport 19.55 Losowanie Sportki i Szansy 20.00 Wóz albo przewóz (s.) 21.30 Bez ogródek (pr. publ.) 22.00 Wiadomości, sport 0.00 Osmerta II (s.) 1.45 Adresat TVC (mag.) 1.00 Sportowy świat 2.00 Czarne owce 2.25 Kraj południowego zmierzchu (dok.) 2.55 U nas w Europie 3.20 Talk show M. Donutla 4.00 Rzeźbiarz (dok.).

■ TVC 2

6.50 Wiadomości TVS 7.10 Wieczór kameralny z muzyką i poezją 7.50 Panorama 8.30 Klucz (mag.) 8.55 Paszkwil (mag.) 9.25 Kinobox (mag. film.) 9.50 Program sportowy 12.00 Słowo święte 12.05 Prehistoryczny człowiek z doliny Ötz (dok.) 13.00 Pamiętnik lotra (teatr) 14.55 Program sportowy 16.00 Niesamowite cechy zwierząt (s. dok.) 16.30 Przygody morz południowych (s. dok.) 16.55 Czechi - Islandia (piłka ręczna) 18.30 Powrót do źródeł (s. dok.) 18.50 Między biegunami (mag. repoz.) 19.15 Euronews 20.00 Wieczór na temat... Odrodzeniowe sentymenty 22.15 Kultura.cz (mag.) 22.45 Dograne (mag. sport.) 23.05 Film o filmie kochankowie i mordercy (dok.) 23.20 Kikujiro (film jap.) 1.20 Wycieczka do świata wideoklipów (s. dok.) 2.20 W blasku pięciu kręgów 2.40 Pytania V. Moravca 3.40 Jednostka K-9 4.30 Starty.

■ NOVA

6.30 Beyblade II (s.) 6.55 Mściciele (s. anim.) 7.20 Wycieczki Nazcar II (s. anim.) 7.40 Cudowny świat Walta Disneya 8.35 J.A.G. - Wojskowe Biuro Śledcze VIII (s.) 9.25 Stefania VIII (s.) 10.15 Colombo (s.) 12.00 Siódemka (prog. dys.) 13.00 Rady ptaka Loskutka (mag.) 13.55 Wielka włóczęga (film fr.)

16.05 Lysielec (s.) 16.35 Winnetou w Dolinie Sępów (film niem.-fr.) 18.15 Prognoza pogody 18.20 Profesjonaliści (s.) 19.20 T-Mobile Renta 19.30 Wiadomości, sport, pogoda 20.00 Czechi poszukują SuperStar II (pr. rozryw.) 21.10 Kobra 11 VIII (s.) 22.05 Odlamki (mag.) 22.30 Teletele (pr. roz.) 23.05 24 godziny II (s.) 1.10 Siódemka 2.10 Odlamki 2.30 Zwirowani detektywi (film USA) 4.35 Szkoła życia (s.).

■ PRIMA

8.00 W lot po świecie I (s. dok.) 9.00 Świat 2005 (mag.) 9.35 Bing (film USA) 11.10 Niedzielną Receptariusz (mag.) 12.10 Mój przyjaciel Monk I (s.) 13.00 Niedzielną partia (pr. dys.) 13.50 Protokół (film USA) 15.30 Film o filmie Aleksander Wielki (dok.) 15.45 Fala przyfłowywa (film USA) 17.25 Szukam pracy (film USA) 18.55 Prognoza pogody 19.00 Wiadomości 19.15 Tescoma Prima chochla (pr. kulinarny) 19.45 Dzieciół Woody (s. anim.) 19.55 Prawo i sprawiedliwość: Mordercze zamiary I (s.) 20.40 Nikt nie jest doskonały (pr. rozryw.) 21.40 Wymuszony kompromis (film USA) 23.25 Z archiwum X IV (s.) 0.10 Szybka wygrana 1.20 Niedzielną partia 2.00 Towarzystwo życia delfinów (dok.) 3.20 Niedzielną Receptariusz 4.15 Prima archiwum.

PONIEDZIAŁEK 24 STYCZNIA

■ TVP 1

6.00 Kawa czy herbata? (mag.) 8.00 Wiadomości 8.15 Cafe serio (pr. public.) 8.25 Kawa czy herbata? (mag.) 9.05 Teleferie - Maks i Ruby (s. anim.) 9.30 Budzik (dla dzieci) 10.10 Mały rycerz El Cid (s. anim.) 10.35 Trzy Szalony Zera (s.) 11.00 Książki nie tylko na ferie 11.04 Ups and Downs (pr. eduk.) 11.20 Moda na sukces (s.) 12.00 Wiadomości 12.10 Agrobiznes (mag.) 12.20 Rolnictwo na świecie (pr. dok.) 12.35 Zielony biznes (pr. eduk.) 12.45 Plebania (s.) 13.10 Klan (s.) 13.35 Rok w ogrodzie (mag.) 13.55 Agroliga 2005 14.15 ZUS radzi (mag.) 14.27 Wiadomości 14.30 I. wojna światowa (s. dok.) 15.00 Wiadomości 15.10 Europejczy (pr. dok.) 15.50 SexEmisja (s.) 16.00 Do góry nogami 16.25 Moda na sukces (s.) 16.50 Sportowy Express 17.00 Teleexpress 17.20 Europejczy (pr. dok.) 17.30 Klan (s.) 18.00 Jaka to melodia? (teleturniej) 18.30 Bao-bab, czyli zielono mi (s.) 19.00 Wieczorynka 19.30 Wiadomości 20.05 Prosto w oczy (pr. public.) 20.30 Mały Szu - operacja Zakopane 20.55 Na wsi (teatr) 22.30 Przeżyliśmy (film dok.) 22.40 Wiadomości 22.50 Rodzina: Perezów (film USA) 0.45 Sprawy rodzinne 2 (s.).

■ TVP 2

6.40 Złotopolscy (s.) 7.05 10 minut tylko dla siebie (mag.) 7.15 Szaleństwo Majki Skowron (s.) 7.50 Mały pingwin Pik-Pok (s. anim.) 8.00 Przygody kota Filemona (s. anim.) 8.10 Doktor z alpejskiej wioski (s.) 9.00 Pytanie na śniadanie (mag.) 9.50 M jak miłość (s.) 10.40 Pytanie na śniadanie (mag.) 11.15 Panorama 11.20 Święta wojna (s.) 11.50 Pytanie na śniadanie (mag.) 12.35 Kochaj mnie (s.) 13.00 Panorama 13.30 Gra z cieniem (teleturniej) 13.55 27. Międzynarodowy Festiwal Cyrków w Monte Carlo 14.50 Fale - niespokorny żywioł (film dok.) 15.40 Nie masz większej miłości... (pr. dok.) 16.00 Panorama 16.10 Na dobre i na złe (s.) 17.05 Przystanek praca (mag.) 17.20 Program publicystyczny 18.30 Panorama 19.05 Piekne diety (film dok.) 19.55 Panorama fiesz 20.00 Telekarny „Tele Tygodnia” 2005 22.00 Panorama 22.20 Biznes (pr. public.) 22.25 Sport telegram 22.40 Z kroniki Auschwitz (s. dok.) 23.05 Warto rozmawiać (pr. rozryw.) 23.55 Kultura (pr. public.) 0.00 Warto rozmawiać (pr. rozryw.) 0.45 Tajne akcje CIA (s.).

■ TV KATOWICE

6.30 Gramy dla was 7.00 Europa w zagrodzie (mag.) 7.45 Aktualności 8.00 Z krukiem w herbie (mag.) 8.45 Gość dnia 9.00 Gwiazdy Hollywoodu - Goldie Hawn (s. dok.) 9.45 Sprawa na dziś (s.) 10.45 Tele motor sport 11.15 Gość dnia 11.45 Młodzież kontra (pr. public.) 12.35 Głina cywilizacji (s. dok.) 13.50 Agrobiznes 14.00 Od niedzieli do niedzieli (pr. public.) 14.45 Eurotel (mag.) 15.00 Trzy Szalone Zera (s.) 15.45 Labirynty kultury (mag.) 16.10 Rozmowa dnia (pr. public.) 16.45 Aktualności 17.00 Z krukiem w herbie (mag.) 17.50 Drobne sprawy (mag.) 18.00 Aktualności 18.20 Wiadomości sportowe 18.25 Sport 19.00 Klan (s.) 19.25 Przegląd gospodarczy (pr. public.) 19.50 Książki z górnej półki (mag.) 21.00 Echa dnia (pr. public.) 21.30 Kurier gospodarzy 21.45 Aktualności 22.00 Porozmawiajmy (pr. public.) 22.15 To jest temat (mag.) 22.55 Kurier sportowy 23.10 Plebania (s.) 0.05 Telekurier (mag.).

■ POLSAT

6.00 Piosenka na życzenie (mag.) 6.45 TV Market (mag.) 7.00 Rocket Power (s. anim.) 7.30 MacGyver (s.) 8.30 Interwencja (mag.)

8.50 Czulość i kłamstwa (s.) 9.20 Szansa na sukces (s.) 10.20 Panienci (s.) 10.40 Rodzina z przeszłości (film USA) 11.30 Wyspa piratów (film USA) 14.35 Benny Hill (pr. rozryw.) 14.45 Dzik (s.) 15.45 Wydarzenia 16.10 Interwencja (mag.) 16.30 Dura (s.) 16.35 Eksploracje (s. naukowy) 17.00 Jędrzej marzeń (s.) 17.55 Pierwsza miłość (s.) 18.00 Wydarzenia 19.25 Samo życie (s.) 20.05 posterunek (s.) 21.00 Zdrada (film USA) 23.25 Biznes Wydarzenia (pr. public.) 23.40 Bumerang (pr. public.) 0.30 Co z tą Polką (pr. public.) 1.30 Nie czas na lzy (film USA) 3.30 Siatkówka - Polska Liga Siatkówek.

■ TVC 1

5.00 Pytania Václava Moravca 5.59 Dobra dybora z TVC 8.30 Ulica Sezamkowa III (dla dzieci) 9.00 AZ-kwiz Junior (teleturniej) 9.30 Bez ogródek (pr. publ.) 10.00 Wiadomości 10.05 Podwójne skierowanie (s.) 11.00 Oczarowanie V (s.) 12.00 Wiadomości 12.30 Sama w domu (mag.) 13.30 Wahać się i kręcić (pr. roz.) 14.00 Wiadomości 14.05 Kalendarium 14.20 Uśmiechy Oswaldowej 15.00 W poszukiwaniu czasu utraconego (s. dok.) 15.20 Skarby świata (s. dok.) 15.35 Curriculum vitae 16.00 Wiadomości 16.05 Czarodziejskie przesady (pr. dla dzieci) 16.35 Mądronos (dla dzieci) 17.00 Przyjaciele V (s.) 17.30 AZ-kwiz Junior (teleturniej) 17.55 Prognoza pogody 18.00 Wiadomości regionalne 18.30 Niewiarygodny świat rekordów i ciekawostek (mag.) 19.10 Losowanie Szczęśliwej Dziesiątki 19.30 Wieczorynka 19.15 Wiadomości, prognoza pogody, sport 20.00 Ratownicy (s.) 21.00 W lot po świecie (mag.) 21.35 Reporterzy (reportaże) 22.15 Stało się... (pr. sat.) 22.15 Wydarzenia, komentarze 23.20 Budzący zmarłych (s.) 0.15 Oczarowanie IV (s.) 0.15 Przyjaciele V (s.) 1.35 Curriculum vitae 2.00 Obiektyw 2.30 Wydarzenia, komentarze 3.10 Tydzień w regionach 4.30 Zapomnianą wyprawę.

■ TVC 2

5.05 Przygody nauki i techniki (s. dok.) 5.30 Tworzenie państwa (pr. sat.) 5.40 Moto Revue (mag. mot.) 6.15 Wiadomości TVS 6.40 Dograne (mag.) 7.00 Oko 7.20 Między biegunami 7.50 Panorama 8.00 Złota gwiazda (pr. eduk.) 8.45 Historia cielek 9.00 Dzień dobry z TVC 11.30 AZ-kwiz Junior (teleturniej) 12.00 Euronews 12.45 Czy wam zechcecie? (mag.) 13.00 Morskie otchłanie (s. dok.) 13.50 Dzień pieniądza pomarańczowego 14.00 Zręczna Maria (bajka) 15.15 Słynne ki 15.30 Adresat TVC (mag.) 15.50 Kwartalnik 17.20 Historie wojskowe (s. dok.) 17.45 W światwie 18.10 Eurinfo (mag.) 18.20 Nasz czeski charakter (mag.) 18.55 Wiadomości w języku migowym 19.00 Times (mag. sport.) 19.25 Magazyn F (mag. sport.) 19.45 Szkoła bilardu (s. dok.) 20.00 Mielni mela 1/3 (dok.) 20.45 Spostreżenia z zagranicy 20.50 Eurinfo (mag.) 21.00 Za kulisami (mag.) 21.30 Klub filmowy: Szare wilki (ros.) 23.20 Aldo Romano i goście (pr. roz.) 0.20 Oświęcim - Katarzyna Grunsteinówna (dok.) 1.15 Sport w świecie 1.45 Futur 2.10 Szkoła bilardu 3.00 Worldnet - Euronews.

■ NOVA

5.59 Śniadanie z TV Nova 8.45 Podróż Jeffem Corwinem (dok.) 9.30 Wielkie pytania (film USA) 11.10 Nowakowie (s.) 11.30 Stary (s.) 12.40 Marianna, królowa (s.) 13.30 Darowane serce (s.) 14.20 Małżonkowie 15.10 Dzwonienie Gabrieli Gilmore'a III (s.) 16.00 Chicago Hope 16.50 Zaryzykuj! (teleturniej) 17.20 Włosek teraz 17.30 Kobra 11 VI (s.) 18.20 Prognoza pogody 18.25 M.A.S.H. (s.) 18.55 Palić to? (teleturniej) 19.30 Wiadomości, sport, pogoda 20.00 Jutro zaszaleję, kochanie (film czes.) 21.55 Po nas potop (film niem.) 23.30 Równa para (s.).

■ PRIMA

8.00 Lesniczówka Falkenau (s.) 8.55 Włoski losowi (s.) 9.50 Wspaniali i bogaci (s.) 10.45 Prima jazda 11.10 Hotel Orth V (s.) 12.05 Brina - nastoletnia czarownica VI (s.) 12.20 Savannah II (s.) 13.25 A teraz Susan 13.50 Pan Złota Rączka II (s.) 14.20 Słonec Dawsona I (s.) 15.15 Ostry dyżur VIII (s.) 16.10 Hercule Poirot (s.) 17.10 Obwód 17.30 III (s.) 18.05 Kwiz show (teleturniej) 18.00 Wiadomości regionalne 18.45 Prima 18.50 Minuty regionu 18.55 Prognoza pogody 19.00 Wiadomości 19.15 Tescoma Prima chochla 19.45 Dzieciół Woody (s. anim.) 19.55 Sprawy siostry Teresy (s.) 21.35 Wspaniali (s. dok.) 21.50 Sprawy z zagranicy 21.55 Szybka wygrana 2.00 Tu żyją drapieżniki (dok.) 2.55 Sauna (talk show) 3.40 Prima archiwum.

Telewizja zastrzega sobie prawo zmian w programie

Kronika Rodzinna

Dnia 25 stycznia obchodzi zany jubileusz zyciowy 90. urodzin

**pani ZUZANNA
CZECZOTKOWA**

z Milikowa. Z tej okazji wiazanke najserdeczniejszych zyczen, wiele zdrowia, blagoslawienstwa Bozego i pociechy z wnukow i prawnukow sklada cala rodzina.
GL-012

*Kazda pora zycia ma swoj urok.
Szczesliwy ten, kto umie go docenic.*

Dnia 24. 1. 2005 obchodzi swój zany jubileusz 85-lat

pan JERZY DRÓZD

z Orlowej zamieszkal w Bystrzycy. Duzo zdrowia, szczescia i radości zycza zana Olga, córki Jolanta i Bronislawa z rodzinami oraz prawnuczka Ania przesyła dziadkowi sladkiego calusa.
GL-017

Serdeczne podziekowanie za mnostwo otrzymanych zyczen z okazji mego Jubileuszu Najblizszym, caliej Rodzinie, sasiodom, znajomym, czlonkiniom Klubu Kobiet, Kołu PZKO w Dawkowie, chorowi „Lira” oraz delegacji KNE sklada Genowefa Dudowa.
RK-012

*Ludzie bliscy, sa sobie bliscy,
nawet jesli sa daleko.*

Dnia 26. 1. minie 3. rocznica smierci naszego Kochanego

sp. inż. CZESŁAWA SZURMANA
O chwile wspomniei prosza najblizsi.
GL-031

Dnia 22. 1. 2005 bedziemy wspominać niedozitych 80 lat naszego Drogiego

sp. ANTONIEGO FRANKA

z Nieborów.
Dnia 1. 12. 2004 minela 19. rocznica jego smierci.

Dnia 16. 1. 2005 minela 4. bolesna rocznica smierci jego Zony

sp. EMILII FRANKOWEJ

z domu Koterla.
Z miłością i szacunkiem wspomina ją najblizsi.
GL-024

o w teatrze

CZ. CIESZYŃ: Cieszyńskie nebe (22, godz. 17.30); Czarodziejska lampa (23, godz. 17.30).

o w kinach

KARWINA - Centrum: „Kameňák 3” (22-24, godz. 17.45, 20.00);
flex: Fahrenheit 9/11 (22, 23, godz. 20.00); Pamietnik Ksiezniczki 2: Krówskie zaręcziny (22-24, godz. 20.00); Wimbledon (24, godz. 20.00); „Duše jako kaviár” (22, 23, godz. 20.00); **TRZYŃNIEC - Kosmos:** Bridget Joneses: W pogoni za rozumem (22, 23, godz. 17.30; 24, godz. 20.00); Płonąca

Firma Prosystem, spol. s r.o.

szukuje pracownika ze znajomością:

- programowanie C++, VB, C
- wytwarzanie programow baz danych
- administracja sieci komputerowych
- konfiguracja i administracja serwerow MS SQL
- hardware PC

adres kontaktowy: job@prosystem.cz
tel. +420 603 451 712

informacje o firmie: www.prosystem.cz

palupka (22, 23, godz. 20.00); **CZ. CIESZYŃ:** Zle wychowanie (22, 23, godz. 19.00); **BYSTRZYCA:** „Duše jako kaviár” (22, godz. 18.00).

o w terenie

BŁĘDOWICE - Klub Kobiet i Klub Seniora zapraszaja na spotkanie 26. 1. o godz. 15.00 do Domu PZKO.
HAWIERZÓW SUCHA - MK PZKO zaprasza na prelekcje p. Otylii Tobola „Lutyńskie tango” 26. 1. o godz. 16.00 do swietlicy Kola.

▲ MK PZKO zaprasza na 3. Bal Papuciuowy 12. 2. o godz. 17.00 do swietlicy Kola.

ORŁOWA PORĘBA i PIETWAŁD - MK PZKO zaprasza na Walne Zebranie 23. 1. o godz. 15.00 w swietlicy PZKO w Orlowej Porębie.

CZ. CIESZYŃ OSIEDLE - MK PZKO zaprasza na tradycyjny bal 4. 2. o godz. 19.00 w restauracji na Brandyisie. Przygrywa Mr. Baby, program ZPIT „Olza”. Bilety w biurze adwo-

kackim A. Branna, Nádražní 11, Cz. Cieszyň tel.: 558 712 120.

CZ. CIESZYŃ - Bibliteka Miejska przy ul. Havlíčka zaprasza 25. 1. o godz. 17.00 na spotkanie z Ulą Sembol „Z Ulą w Teksasie”

STANISŁAWICE - zarząd MK PZKO zaprasza na Walne Zebranie 23. 1. o godz. 15.00 w Domu Polskim ŽW na Kościelcu.

DOLNA ŁOMNA - zapraszamy na bal szkolny 22. 1. o godz. 19.00 w restauracji „Mánes”. Przygrywa „eMeN”.

OLBRACHCICE - zarząd MK PZKO zaprasza czlonków i aktywistow na Walne Zebranie 30. 1. o godz. 15.00 do Domu PZKO. W programie sprawozdanie z dzialalności, dyskusja, wybory.

MILIKÓW PASIEKI - MK PZKO zaprasza swych czlonków i sympatyków na Walne Zebranie 23. 1. o godz. 15.00 do Domu PZKO. W programie występ dzieci koszarzyskiej szkoły.

NYDEK - MK PZKO wraz z Kołem

Ogłoszenia do „Głosu Ludu” przyjmowane są w dni powszednie:

w godz. 8.30-15.30 w redakcji „Głosu Ludu” przy ul. Komenského 4, Czeski Cieszyň; w godz. 8.00-16.00 w biurze firmy AD SERVIS, ul. Střelniční 18, Czeski Cieszyň; w godz. otwarcia w księgarni Klub Polskiej Prasy i Książki, ul. Čapka 7, Czeski Cieszyň; w godzinach otwarcia w Odd. Literaturny Pol. Biblioteki w Karwinie Frysztacie (przy rynku); e-mail: ogloszenia@glosludu.cz.

Dnia 20. 1. 2005 minela 25. rocznica, kiedy umilklo serce naszego Kochanego Taty

sp. JANA PASTORKA

z Trzyńca Starego Borku. Z miłością i szacunkiem wspomina ją córki Lida i Nina z rodzinami.
GL-032

*Czas szybko mija, lecz pamieć
w naszych sercach pozostaje.*

Dnia 22 stycznia mija 20 lat od smierci naszego Kochanego

sp. JÓZEFA TOBOLY

z Hawierzowa,

zaś 19 kwietnia przypomnimy sobie 5. rocznicę smierci jego syna

sp. ZBYSZKA TOBOLY

Z miłością i szacunkiem wspomina ją najblizsi.
RK-010

Dnia 22 stycznia mija 10. rocznica smierci Ukochanej Matki

sp. AMALII CHWISTKOWEJ

z domu Recmanik, a 29 listopada ubiegłego roku uplynulo 25 lat od smierci Najdrozszeo Ojca

sp. JANA CHWISTKA

z Suchej Średniej. Wszystkich, którzy znali Ich dobroć i szlachetne serca prosimy, by razem z nami poświecili Im chwile wspomniei. Z miłością i wdziecznością córka z rodziną.
AD-006

*Po trudach zycia pełnego znoju
śnij swój wieczny sen
i odpoczywaj w pokoju.*

W głębokim smutku pogrązeni zawiadamiamy wszystkich krewnych, przyjaciół i znajomych, że dnia 19. 1. 2005 zmarła po długiej chorobie w wieku 81 lat nasza Kochana Ciocia i Szwagierka

sp. MARCELA NOWAKOWA

z domu Żarnowska. Pogrzeb Drogiej Zmarłej odbędzie się we wtorek 25. 1. 2005 o godz. 14.00 z kościoła rzym. kat. w Karwinie Frysztacie. Zasmucona rodzina.
RK-020

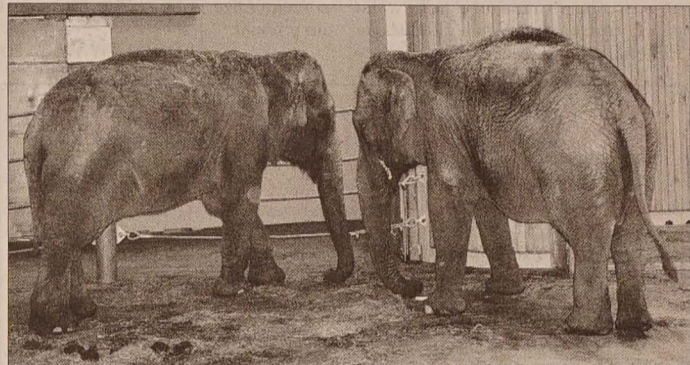
Obiad dla słonia

Dokończenie ze str. 1

W zależności od wysokości pieniężnego daru darczyńca (darczyńcy) może liczyć na bezpłatny wstęp do ogrodu oraz własną tabliczkę, która jest też reklamą. Taka forma promocji może okazać się lepsza niż cokolwiek innego. W końcu ostrawskie zoo odwiedza rocznie ponad 300 tys. osób. Ponadto, gdy podopiecznemu urodzi się małe, sponsor może nadać mu imię. Przed znajomym zaś pochwalic się może specjalnym druczkiem o adopcji zwierzęcia. Dla orientacji podajemy, ile wynoszą roczne wydatki niektórych zwierząt. Podane sumy

(w tys. koron) to tylko koszt żywienia. Tygrys ussuryjski - 90, niedźwiedz polarny - 80, żyrafa - 44, nosorożec - 26, szympan - 20, wielbłąd - 10. Do „najtańszych” należy m.in. jelen sieberyjski (6400 Kč), labędź (2300) lub papuga żako (1800).

Żeby zostać sponsorem zwierząt, wystarczy wypełnić specjalny formularz, podając nazwę darczyńcy, gatunek zwierzęcia, kwotę i deklarowany okres sponsorowania. Formularz lub bliższe informacje można zdobyć pod nr. tel. 596 243 316 (Monika Ondrušová) lub na stronach internetowych - info@zoo-ostava.cz.

Roczna porcja karmy dla słonia indyjskiego kosztuje ponad 100 tys. koron. Fot. WANDA KULA

MSz zapraszaja na Tradycyjny Bal, który odbędzie 29. 1. o godz. 19.00 w Domu PZKO.

SUCHA GÓRNA - Koło MSz oraz Dyrekcja Szkoły i Przedszkola zapraszaja na Bal Szkolny 5. 2. o godz. 19.00 do Domu Robotniczego. Przedsprzedaż miejscówek z kolacją, kawą i ciastkiem w cenie 190 Kč w sekretariacie szkoły 24. 1. - 3. 2. w godz. 8-15.15.

KARWINA - MSz przy Gimnazjum zaprasza na bal szkolny 4. 2. o godz. 19.00 w Domu Zdrowym w Karwinie Dawków. Bilety do nabycia w Gimnazjum 25. 1. od 15.30-16.00. Info tel.: 606 156 241.

lapisy

TRZYŃNIEC 1 - Dyrekcja PSP przy ul. Dworcowej 10 zawiadamia, że zapisy do 1. klasy odbędą się 1. i 2. 2. w godz. 13-17. W filii w Oldrzychowicach w tym samym terminie w godz. 7.30-15.30.

CZ. CIESZYŃ - Dyrekcja PSP informuje, że zapisy do 1. klasy do: PSP przy ul. Havlíčka w Cz. CieszyŃie odbędą się w budynku szkolnym 8. 2. w godz. 12.00-18.00 i PSP przy ul. Polnej w Cz. CieszyŃie Sibicy w budynku szkolnym 8. 2. w godz. 14-17. Prosimy rodziców o przyprawdzenie dziecka, okazanie jego aktu urodzenia oraz własnego dowodu osobistego.

SUCHA GÓRNA - PSP zawiadamia, że zapisy do przedszkola odbędą się 1. i 2. 2. w godz. 8-11 oraz 14.30-16 w pomieszczeniach przedszkola. Wpisy do klasy 1. odbędą się 1. 2. w godz. 8-16 w „czerwonym” budynku. Przy zapisach konieczny jest akt urodzenia dziecka. Gdyby podany termin kolidował z możliwościami rodziców, prosimy o kontakt z dyrekcją szkoły i przedszkola, tel. 596 425 695.

Koncerty

SUCHA GÓRNA - serdecznie zapraszamy na koncert kwartetu smyczkowego (P. Grabovsky, J. Podžorski, Liene Klava - Lotwa, K. Danel) 23. 1. o godz. 15.30 do kościoła braterskiego w Suchej Górnej. W programie Szostakowicz i Ravel.

o za Olzą

GALERIA BIELSKA BWA, ul. 3 Maja, Bielsko-Biala: do 31. 1. wystawa foto-

grafii „Fotografie dzikiej przyrody 2004”. Do 31. 1. wystawa Klub Gaja „Sztuka dla Ziemi”. Otwarte wt-pt: 10-18, so-nie: 10-16.

oferty

OŚRODEK ALLIANCE FRANCAISE przy Filii UŚ w CieszyŃie: zapisy na kursy języka francuskiego, włoskiego i arabskiego od 24. 1. do 17. 2., tel. 0048 (33) 858 11 27, e-mail: afcieszyn@filus.edu.pl
Zapraszamy do biblioteki francuskojęzycznej. GL-034

APS, s.r.o. oferuje jakościowe okna PCV za bezkonkurencyjne ceny. Tel. kom: 776 738 373, fax: 558 711 482.

HY-002 POSZUKUJĘ MŁODYCH ODWAŻNYCH do pracy zespołowej. Żaden handel, finance, MLM itp. Info: 776 788 138. AD-011

Wystawy

TEATR CIESZYŃSKI - WIELKA GALERIA: 22. 1. o godz. 17.00 wernisaż wystawy „Plastycy SAP” Polskiego Stowarzyszenia Artystow Plastyków w RC. Wystawa potrwa do 20. 2.

▲ **BIŁA GALERIA:** do 13. 2. wystawa Krajobrazy Josefa Novickiego. Otwarte po-pt: 9-15 po zgłoszeniu w portierni TD.

SALA WYSTAWOWA MANESA, DK Karwina: do 30. 1. wystawa grafiki studentow i pedagogow Instytutu Sztuki Filii Uniwer. Śląskiego w CieszyŃie oraz Katedry Sztuki Pedagogicznego Fakultetu Ostrawskiego Uniwersytetu. Otwarte wt-pt: 9-12, 12.30-17, so: 10-16, nie: 14-18.

GALERIA „MARYČKA”, DK P. Bezruča, Hawierzów: do 31. 1. wystawa czarnobiałych fotografii Michaela Kleslo „Pod skřídly sovětů”. Otwarte po-pt: 14-18.

SALA WYSTAWOWA V. WÜN-CHEGO, DK L. Janáčka, Hawierzów: do 28. 1. wystawa „Pojdte si hrát s panem malífem” Paulem Kleem. Otwarte po-pt: 11-18, so-nie: 14-18.
MUZEUUM ZIEMI CIESZYŃSKIEJ - sala wystaw Muzeum w Cz. CieszyŃie, Hlavní tř. 3: ekspozycja stała „Obrazki z przeszlosti Śląska CieszyŃskiego”. Otwarte wt-pt: 9-17, so: 9-13, nie: 13-17.

▲ **MUSAION, Hawierzów, ul. Dělnická 14:** do 27. 2. wystawa „Zima w CieszyŃsku”. Otwarte wt-pt: 9-17, so: 9-13, nie: 13-17.

Przypomnienie wydarzeń stycznia 1919 r.

Dokończenie ze str. 1

W miarę spokojne powojenne życie naszych przodków przerwane zostało gwałtownie w czwartek 23 stycznia 1919 r., kiedy to na rozkaz władz praskich około 16 tysięcy dobrze uzbrojonego wojska czechosłowackiego pod dowództwem pułkownika Šnejdárka, bez wypowiedzenia wojny przekroczyło Linie Piątego Listopada. Dowódca Pułku Cieszyńskiego brygadierowi Franciszkowi Latinkowi udało się stopniowo sprowadzić posiłki z różnych jednostek stacjonujących w okolicy, np. z Wadowic. nierówne walki toczyły się na terenie Suchej, Olbrachcic, Stonawy, Małych i Wielkich Końców a także Trzynieca, Bystrzycy i Jabłonkowa. Trwały przez okres jednego tygodnia. Sporo było ofiar po obu stronach. Na polu walki poległ np. brat generała Stanisława Hallera, kapitan Cezary. Tegie mrozy

dokuczały obu stronom, a także uciekającej w kierunku Bielska ludności cywilnej. Jednostki polskie zmuszone były wycofać się na linię górnej Wisły. Rozstrzygająca bitwa rozegrała się w okolicach Skoczowa i na terenie samego miasta. Tu strona czeska w dniu 30 stycznia 1919 r. wystąpiła o rozejm.

Dla naszych przodków rozpoczął się długi, bo prawie półtoraroczny bardzo trudny okres politycznych przetasowań. Nasza ziemia zmuszona była gościć różnych obcych oficerów i jednostki obcych wojsk. Spór o Śląsk Cieszyński zakończył się w dniu 28 lipca 1920 r. decyzją Rady Ambasadorów w belgijskiej miejscowości Spa. Dawne Księstwo Cieszyńskie podzielone zostało opierającą się o rzekę Olzę granicą. Ale to już jest inny temat.

BRONISŁAW WALICKI

Rozwiązanie krzyżówki z 30 grudnia 2004

Rozeta: Cnota to kopalnia złota

Krzyżówka: Z naprawdę wielkich posiadamy tylko jednego wroga czas

Do redakcji wpłynęło 5 rozwiązań.

Wśród autorów poprawnych rozwiązań rozlosowaliśmy pięć nagród książkowych. Książki otrzymują:

Jan Cymorek, Slezská 18, Cz. Cieszyn; Janina Suchanek, Lidická 710, Trzyniec; inż. Bronisław Sembol, Mezi Lány 251, Cz. Cieszyn Mosty; Halina Hławiczka, Kopernika 646, Trzyniec; Danuta Sobocik, Stonawa 550.

Gratulujemy.

Prosimy o kontakt telefoniczny w sprawie odbioru nagrody. Ze względu na duży koszt przesyłki pocztowej chcemy poprosić Państwa o osobisty odbiór nagrody.

Redakcja

Krzyżówka

Poziomo: 1. na Pomorzu mieszkają, 6. wnosi odwołanie, 11. opór nim mierzysz, 12. miasto na Sycylii, 14. oznaczenie kwasności, 15. pokaz, 17. rzymski Eros, 18. w Spartie urzędował, 19. z plecakiem na szlaku, 21. zgiełk, 23. niezdolność mówienia, 25. bije wszystkie barwy, 26. najmniejsza jednostka informacji, 28. król Alfreda Jarry'ego, 29. detonowanie, 30. dramat Witkacgo, 31. berliński już zburzony, 32. 3 naszego sąsiada, 34. przeszkoła, 36. nędzarz, 37. Zeusa wykarmiła, 38. rozgrywka, 40. tatarak, 41. przełożony, 44. niob, 46. na Kiusiu leży, 47. molibden, 48. naczelny wódz armii rzymskiej, 49. receptura.
Pionowo: 1. posiłek przy świecach, 2. „przed południem” dla Amerykanina,

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11			12	13				14	
	15							16	
17							18		
21	22					23			24
25				26	27			28	
	29								
30				31				32	33
34				35		36			
			37						
38		39						40	
		41			42	43			
44	45			46					
48								49	

Rozwiązanie krzyżówki z 15 stycznia 2005

Poziomo: 1. PAMPERS, 6. WYPADEK, 10. OSADA, 11. GARDNER, 12. RADOMIR, 13. RYLEC, 14. ZADANIE, 15. HUGENOT, 16. NOSAL, 19. BAROMETR, 23. KALAFIOR, 27. NOGAWKA, 28. JAUNDE, 29. URANIA, 30. RANCZER, 31. HUMBUG, 32. ESCORT, 33. IPSACJA, 36. FALSTART, 39. JUTRZNIJA, 43. ZADAR, 45. TAMPERE, 46. ATASZAT, 47. DZWON, 48. REAKTOR, 49. DECORUM, 50. USZKO, 51. ŁADUNEK, 52. TRAKTAT. WARCHLAK, 7. PODAGRA, 8. DEMENTI, 9. KURATOR, 17. ORGANISTA, 18. AKWIOBIERKI, 34. PRZEDRUK, 35. JURANDOT, 36. FUTERAŁ, 37. LOMBARD, 38. TRENTON, 40. REAKCJA, 41. NAZARET, 42. AUTOMAT, 44. DEWIZA.

Wydarzenia Sportowe

HOKEJOWE GWIAZDY CZESKIEJ I SŁOWACKIEJ EKSTRALIGI DZIŚ W WITKOWICACH

»All Stars« bez trzyniczian

Zabraknie dziś w witkowskiej CEZ Arenie trzynieckiego akcentu podczas pokazowego meczu gwiazd czeskiej i słowackiej Ekstraligi. W kadrze hokeistów, grających na co dzień w czeskiej najwyższej klasie, nie ma ani jednego trzynieckiego zawodnika. Nic w tym dziwnego, Stalownicy są w tym roku tylko cieniem drużyny, która bawiła kibiców w poprzednich sezonach. W czwartkowej 41. kolejce trzyniczanie przegrali 0:5 na lodzie Wsecina. Zwycięstwo we wtorek nad Karłowymi Warami było więc najprawdopodobniej tylko „wypadkiem przy pracy”. Przedostatnie miejsce w tabeli odbiera Stalownikom ostatnich wiernych kibiców. Trzyniec już w styczniu może w zasadzie pakować walizki. O playoffs nie ma co marzyć, a ostatnie miejsce hokeistom spod Jaworowego na całe szczęście nie grozi.

Z barażem pogodziła się już Jihlawa, chociaż w czwartek outsider zaskoczył wszystkich, remisując po dogrywce z Kladnem. W dzisiejszym meczu „All Stars” nasz region reprezentować będzie tylko czwórka graczy z Witkowic – golkiper Marek Pinc, obrońca Pavel Kubina oraz napastnicy Vladimír Vůjtek i Zbyněk Irgl. Ostrawska drużyna zdobyła w czwartek skalp lidera tabeli. Zwycięstwo 4:1 jeszcze bardziej poprawiło szanse Witkowic na udział w fazie play off.

Efektywność podczas stałych fragmentów gry i nienaganna defensywa to główne atrybuty, które sprzyjały gospodarzom w pojedynku z Trzyniecem. Goście nie mogli wystawić do meczu bramkarza Biegła, wypożyczonego zespołowi spod Jaworowego właśnie ze Wsecina. Zmiennik Vojtek dwójnił się i troił, ale trzyniecka obrona po raz kolejny zawiodła oczekiwania. – Vojtek był najjaśniejszym punktem naszej drużyny. Bez niego wynik byłby może i dwucyfrowy – stwierdził trener Trzynieca Lubomír Pokovič. – Wsecin grał z dużą determinacją, nam brakowało strzałów z dystansu i większej agresywności.

TIPSPORT EKSTRALIGA

● WSECIN – TRZYNIEC 5:0 (1:0, 2:0, 2:0). Bramki: 10. Gýna, 26. i 50. Hudler, 37. Veselý, 56. Dubec. Sędziował Turčan. Kary – 12:11, wykorzystane 2:0. Widzów 3294. Stalownicy nie mieli praktycznie nic do powie-

Porta

● PIŁKARSKIE SPARINGI: Olbrachcice – Bystrzyca (dziś, 10:00 w Bystrzycy), Olbrachcice – Nydek (dziś, 12:00 w Bystrzycy), Orłowa – Dzieńmorowice (jutro, 10:00).

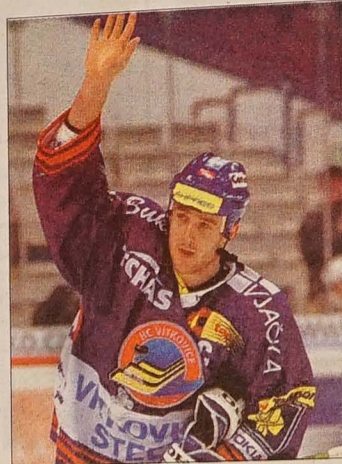
JUTRO RUSZAJĄ MŚ PIŁKARZY RĘCZNYCH Czesi na inaugurację z Islandią

W Tunezji startują jutro 19. mistrzostwa świata w piłce ręcznej mężczyzn.

W imprezie, która potrwą do 6 lutego, zabraknie reprezentacji Polski. Trzymać kciuki możemy jednak za drużynę RC – w barwach której zaprezentuje się kilku byłych, jak również aktualnych szczytników Banika Karwina. Z obecnej kadry Banika w mistrzostwach świata pojawi się dwójka Jakub Szymanski i Tomáš Laclavík.

Czesi w sprawdzianie generalnym ulegli w czwartek reprezentacji Niemiec 27:29 (najwięcej bramek zdobył były karwiński zawodnik David Juříček - 9) i do Tunezji odlatują dziś w miarę pozytywnych nastrojach. Podopieczni trenera Rastislava Trtka trafili do grupy B obok Słowenii, Rosji, Islandii, Algierii i Kuwejtu. Do dalszej fazy mistrzostw awansują po trzy najlepsze drużyny z czterech grup. Na inaugurację imprezy Czesi zmierzą się jutro o godz. 17.00 z Islandią. Tytułu sprzed dwóch lat bronią Chorwaci, których eksperci stawiają w roli głównego faworyta turnieju, wraz z reprezentacją Szwecji i Niemiec.

Grupa A: Dania, Francja, Tunezja, Grecja, Angola, Kanada.
Grupa B: RC, Słowenia, Rosja, Islandia, Algieria, Kuwejt.

W zespole czeskich gwiazd nie zabraknie obrońcy HC Witkovic Pavla Kubiny. Fot. PETR KOTALA

dzenia. Po dobrym występie przeciwko Karłowym Warom zespół szybko wrócił do szarej rzeczywistości. Najważniejsze minuty: 10. w prowadze liczebnej Gýna z dobitki (po strzale Hudlera) zapewniła Włochom prowadzenie w meczu – 1:0; 26. Hudler po sličnej akcji indywidualnej podwyższa na 2:0; 37. Veselý po kolejnym słalomie w trzynieckiej defensywie poprawia na 3:0; 47. Král w sytuacji sam na sam z bramkarzem Čechmánkiem nie daje rady; 50. podczas przewagi 5 na 3 Hudler po raz czwarty pokonuje Vojtkę – 4:0; 56. pozostawiony bez asekuracji Dubec ustala wynik dnia – 5:0. (jb, M)

● WITKOWICE – ZLIN 4:1 (1:0, 1:1, 2:0). Bramki: 20. Šimíček, 39. Seman, 56. Kubina, 60. Krazel – Záhorovský. Sędziował Rejthar. Kary – 5:6, wykorzystane 1:0. Widzów 4454. Ostrawianie przerwali dobrą passę mistrza RC, który w dziewięciu meczach pod rząd nie przegrał. W CEZ Arenie goście mieli kłopoty z wykorzystaniem sytuacji podbramkowych. – Remis byłby sprawiedliwszym odzwierciedleniem wydarzeń na lodowisku. Nie sądziłem, że możemy zwyciężyć różnicą aż trzech bramek – powiedział po meczu trener Witkowic Vladimír Vůjtek. (jb)

Lokaty: 1. Zlin 84, 2. Sparta 83, 3. Liberec 73, 4. Witkowice 63, 5. Trzyniec 41, 6. Jihlawa 17 pkt. DZIŚ o godz. 17.00 w witkowskiej CEZ Arenie mecz gwiazd czeskiej i słowackiej Ekstraligi (bezpośrednia transmisja w programie II TVC).

I LIGA

● HAWIERZÓW – OŁOMUNIEC 1:4 (1:3, 0:0, 0:1). Bramki: 7. Kelner – 8.

Hruška, 15. Najdek, 16. Smejkal, Zbořil. Sędziował Klapetek. Kary: 2:5. Widzów 712. Z sąsiadem w tabeli hawierzowianie powinni być bliżej, o wiele bardziej wyrównane spotkanie. Było jednak zgoła inaczej. W minucie Kelner wprawdzie trafił 1:0, ale później bramki zdobywali tylko przyjezdni. Pantery zaprezentowały się żenująco, w dodatku w ławce trenerskiej zabrakło lifego nara, który z gorączką pozostaje w domu.

Lokaty: 1. Cz. Budziejowice 100, Ujście n. Ł. 99, 3. Ml. Bolesław 70, Sareza 60, 10. Hawierzów 48 pkt. DZIŚ: Brno – Hawierzów i Sareza Cz. Budziejowice (17.00).

II LIGA

● SZTERNBERK – ORŁOWA (1:0, 4:2, 2:1). Bramki: 14. Vrbha, Jurák, 33. Zima, 34. Hruška, Horák, 48. Švec, 57. Vích – 34. Tačík, 39. Grimm, 60. Balšík. Sędziował Šír. Kary – 6:6, wykorzystane 1:0. Widzów 450. W wypadku zwycięstwa orłowianie mogli awansować na drugą pozycję w tabeli, przed Petrą kę Brno. Podopieczni trenera Petr Lekskovskiego zagrali jednak fatalnie – To był nasz najgorszy występ w całym sezonie. Polegliśmy w walki, w kieszonkach i naiwnym strzale stwierdził trener Orłowej Pavel Lekskovský. W bramce Orłowej mecz rozpoczął Holeš, ale po czwartym golu zmienił go Čučela.

Lokaty: 1. Prościejów 68, 2. Třebíč ka Brno 58, 3. Orłowa 56, 4. Blatná 52 pkt. JUTRO: Orłowa – Kromienice (17.00). Opr. JANUSZ BITTMAN

Co słysząc?

● PIERWSZE PUNKTY EYVIFURSTOWEJ. Karwińska narciarka Eva Kurfürstowa po raz pierwszy w tym sezonie zdobyła punkty w zawodach Pucharu Europy. W Niemczech w niemieckiej miejscowości Lenggris zajęła 16. pozycję.

● BANK OSTRAWA – BIELETA BIAŁA 7:1 (4:0). Na sztucznej trawie wiatym boisku w Witkowicach wianie urządzili sobie w środę zawody sztaldeckie. Hattrick w pojedynku z drugoligowym skim zespołem popisał się Zdeněk Pospěch. Bramki: Pospěch 3, Běláček, Papadopulos, Tomáš Mooc. Dziś w Witkowicach zmierzy się w sparingu z Ostrawą (14.00). W bramce Banika pojawiła nowa akwizycja z Opawy – gracz Petr Vašek.

Sport Polski

□ PŚ W SKOKACH NARCIARSKICH: WEEKEND NA SKOCZNI W TITISSE NEUDSTADT. W Titisee-Neudstadt Adam Malysz będzie dziś walczył o trzecie zwycięstwo w obecnym sezonie Pucharu Świata. Na skoczni Grosse Hochfirschanze wystartuje też lider klasyfikacji generalnej PŚ Janne Ahonen, który wraca na skocznię po chorobie. Fin stanie przed historyczną szansą - odniesienia 12. zwycięstwa w sezonie.

□ LIGA MISTRZÓW SIATKARZY: JASTRZĘBSKI – NOLIKO W 1/8. Znamy już przeciwnika Jastrzębskiego Węgla w walce o Final Four Ligi Mistrzów. Jastrzębianie trafili na belgijskie Noliko Maaseik. Pierwsze spotkanie rozegrane zostanie w Polsce.

□ EUROLIGA KOSZYKAREK: AWANS LOTOSU. W meczu 11. kolejki grupy C Euroligi koszykarek, drużyna Lotosu

Gdynia pokonała na wyjeździe Parmę 81:65 (19:18, 20:14, 21:14, 21:19). Lotos zapewnił sobie awans do kolejnej fazy rozgrywek. W meczu zwycięstwo w rozgrywkach Euroligi podopieczni Krzysztofa Koziorowicza zapewniły sobie w ćwierćfinale, którą wygrały różnicą 12 punktów. Bezkonkurencyjną w tej fazie gry była Agnieszka Bibrzycka. W ciągu pięciu minut aż sześciokrotnie trafiała zza linii 6,25 cm.

□ EUROLIGA KOSZYKARZY: KOM PRZEGRZAŁ W STAMBULE. W czwartek mistrzowie Europy zagraли w Stambule z Efesem Pilsen 65:78 w spotkaniu 11. kolejki tych rozgrywek. Mimo porażki, Prokom zachowuje szansę na awans do fazy play off. (jb, M)